

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání

Bc. Daniel Karas

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Daniel Karas

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Hradec Králové

Název práce

Týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání

Název anglicky

Animal cruelty and protection of animals against cruelty

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě rozboru platné právní úpravy provést její vyhodnocení z hlediska dostatečnosti ochrany zvířat proti týrání, právních postihů za jednání proti ochraně zvířat a případně navrhnout změnu právní úpravy. Pomocným cílem je vyhotovení statistiky trestné činnosti a podílu trestných činů na úseku týrání zvířat ve srovnání s ostatní trestnou činností a v neposlední řadě demonstrovat jednotlivé rozdíly na případových studiích.

Metodika

Teoretická část diplomové práce bude zaměřena zejména na analýzu současné právní úpravy při ochraně zvířat proti týrání a dále na komparaci mezi správními delikty a trestnými činy proti životu a zdraví zvířat.

V praktické části diplomové práce budou užity statistické metody při vyhodnocení trestné činnosti proti zvířatům. V případových studiích bude použita metoda explanace.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Zvíře, týrání zvířat, ochrana zvířat, právní ochrana, zanedbání péče o zvíře, chov zvířat, trestný čin, přešupek, sankce

Doporučené zdroje informací

MÜLLEROVÁ, Hana; STEJSKAL, Vojtěch. Ochrana zvířat v právu. 1. vydání. Praha: Academia, 2013, 492 s. ISBN 978-80-200-2317-9.

PRCHALOVÁ, Jana. Právní ochrana zvířat. Praha: Linde, 2009, 328 s. ISBN 978-80-7201-763-8.

PROUZA, Ivan. Zvíře na rozhraní mezi osobou a věcí. Právní rozhledy. Praha: C. H. Beck, 2017, roč. 25, č. 1, s. 13–17. ISSN 1210-6410.

RYDVAL, Tomáš. Ochrana zvířat proti týrání jako součást právní ochrany zvířat v České republice. Aplikované právo. 2006, roč. 4, č. 2, s. 31–33. ISSN 1214-4878.

ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník II: Zvláštní část (§ 140–421): Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 2.150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. et Mgr. Martin Langpaul

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 03. 2023

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Mgr. et Mgr. Martinu Langpaulovi za pomoc a cenné rady při zpracování diplomové práce, a dále rodině, kolegům a kamarádům, kteří mě při psaní práce podporovali.

Týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání

Abstrakt

Diplomová práce s názvem „Týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání“ je rozdělena do dvou částí: teoretické a praktické. Teoretická část se zabývá současnou právní ochranou zvířat proti týrání a rozbohem jednání proti této právní ochraně. V práci jsou probrány jednotlivé skutkové podstaty správních deliktů a trestných činů včetně právních postihů za činnost směřující proti životu a zdraví zvířat, přičemž z příslušné právní úpravy lze dovést i současnou ochranu zvířat proti týrání, která je dále analyzována. Dále jsou v práci uvedeny vybrané judikáty zabývající se problematikou týrání zvířat. V práci budou vysvětleny základní pojmy související s touto problematikou.

Praktická část diplomové práce se zabývá zejména rozbohem statistiky trestných činů spojených s týráním zvířat a její vyhodnocení z pohledu Policie České republiky. Je zde tedy uveden podíl trestné činnosti a správních deliktů v porovnání s ostatní protiprávní činností obecně, což je zpracováno do přehledných tabulek a grafů. V diplomové práci jsou též zpracovány případové studie na téma týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání, které poukazují na jednotlivé rozdíly mezi přestupkem a trestným činem a rovněž poukazují na primární a terciální prevenci v této oblasti.

Klíčová slova: Zvíře, týrání zvířat, ochrana zvířat, právní ochrana, zanedbání péče o zvíře, chov zvířat, trestný čin, přestupek, sankce.

Animal cruelty and protection of animals against cruelty

Abstract

Diploma thesis entitled "Animal cruelty and protection of animals against cruelty" is divided into two parts: theoretical and practical. The theoretical part deals with the current legal protection of animals against cruelty and analysis of actions against this legal protection. The thesis discusses the individual facts of administrative offenses and criminal offenses, including legal sanctions for activities aimed at life and health of animals, while the current legislation can deduce the current protection of animals against cruelty, which is further analyzed. Furthermore, the work presents selected case law dealing with the issue of animal cruelty. The work will explain the basic concepts related to this issue.

The practical part of the diploma thesis deals mainly with the analysis of statistics of crimes related to animal cruelty and its evaluation from the perspective of the Police of the Czech Republic. Thus, the share of criminal activity and administrative offenses in comparison with other illegal activities in general is given here, which is processed into clear tables and graphs. The diploma thesis also includes case studies on the topic of animal cruelty and animal protection against cruelty, which point to the individual differences between the offense and the crime and also point to primary and tertiary prevention in this area.

Keywords: Animal, animal cruelty, animal protection, legal protection, neglect of animal care, animal husbandry, crime, offence, sanction

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Základní pojmy	14
3.1 Zvíře a jeho postavení ve společnosti	14
3.2 Historie postavení zvířat ve společnosti.....	15
3.3 Skupinové rozdělení zvířat.....	17
3.3.1 Volně žijící zvíře.....	17
3.3.2 Zvíře v lidské péči.....	18
3.3.3 Hospodářské zvíře.....	18
3.3.4 Zvíře v zájmovém chovu	19
3.3.5 Pokusné zvíře	19
3.4 Týrání zvířat	20
4 Právní předpisy pro ochranu zvířat proti týrání	21
4.1 Základní právní předpisy na ochranu zvířat proti týrání	21
4.2 Podpůrné právní předpisy na ochranu zvířat proti týrání	23
4.3 Historie právní úpravy o ochraně zvířat proti týrání na našem území	24
5 Orgány zabývající se ochranou zvířat proti týrání.....	28
5.1 Ministerstvo.....	28
5.1.1 Ústřední komise	28
5.2 Státní veterinární správa.....	29
5.3 Státní orgány příslušné ke schvalování projektů pokusů	30
5.4 Obce	30
5.5 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností	30
5.6 Orgány činné v trestním řízení	31
5.6.1 Soud	31
5.6.2 Státní zástupce	31
5.6.3 Policejní orgán	31
5.6.3.1 Fáze prověřování (postup před zahájením trestního stíhání).....	32
5.6.3.2 Fáze vyšetřování	32
6 Protiprávní jednání.....	33
6.1 Trestný čin.....	33
6.1.1 Trestné činy proti zvířatům.....	34
6.1.1.1 Trestné činy proti zvířatům – přímé	34

6.1.1.2	Trestné činy proti zvířatům – nepřímé	36
6.2	Přestupek	38
6.2.1	Přestupky proti zvířatům	39
6.3	Okolnosti vylučující protiprávnost	42
6.3.1	Krajní nouze	43
6.3.2	Nutná obrana	43
6.3.3	Svolení poškozeného	43
6.3.4	Přípustné riziko	44
6.3.5	Oprávněné použití zbraně	44
7	Případové studie	45
7.1	Případová studie č. 1 – postřelený kocour	45
7.2	Případová studie č. 2 – napadení psem	47
7.3	Případová studie č. 3 – ohrožení brouci	48
7.4	Případová studie č. 4 – poškození živé části půdy	51
7.5	Případová studie č. 5 – týrání psa	54
7.6	Případová studie č. 6 – týrání kočky	58
7.7	Případová studie č. 7 – zastřelení psa	62
7.8	Případová studie č. 8 – pytláctví	64
8	Vyhodnocení případových studií	66
8.1	Vyhodnocení oznámení skutku	66
8.2	Vyhodnocení šetření ze strany Policie České republiky	66
8.3	Vyhodnocení udělené sankce	67
8.3.1	Případová studie č. 1 – postřelený kocour	67
8.3.2	Případová studie č. 2 – napadení psem	67
8.3.3	Případová studie č. 3 – ohrožení brouci	68
8.3.4	Případová studie č. 4 – poškození živé části půdy	68
8.3.5	Případová studie č. 5 – týrání psa	69
8.3.6	Případová studie č. 6 – týrání kočky	69
8.3.7	Případová studie č. 7 – zastřelení psa	69
8.3.8	Případová studie č. 8 – pytláctví	70
9	Statistická data týrání zvířat v Královéhradeckém kraji	71
9.1	Statistický přehled trestné činnosti	71
9.2	Statistický přehled správních deliktů	74
10	Závěr	76
11	Seznam použitých zdrojů	77
11.1	Literární zdroje	77
11.2	Online zdroje	77
11.3	Právní předpisy	78

12 Seznam použitých zdrojů případových studií	79
13 Seznam použitých obrázků	80

Seznam obrázků

Obrázek 2 – Svoboda zvířat na demonstraci	15
Obrázek 3 – Chov hospodářských zvířat	26
Obrázek 4 – Postřelený kocour (ilustrativní fotografie)	45
Obrázek 5 – Psí boj (ilustrativní obrázek)	47
Obrázek 6 – Sbírka brouků České republiky (ilustrativní obrázek)	48
Obrázek 7 – Skrývka zeminy (ilustrativní obrázek)	51
Obrázek 8 – Podvyživený pes (ilustrativní obrázek)	54
Obrázek 9 – Týrání kočky (ilustrativní obrázek)	59
Obrázek 10 – Syn zbraní bránil matku před útokem agresivního psa (ilustrativní obrázek).....	62
Obrázek 11 – Muž hlídal vinici pomocí drátěných pytláckých pastí (ilustrativní obrázek).....	64
Obrázek 12 – Za mřížemi (ilustrativní obrázek).....	70

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Přehled trestných činů pro rok 2017 v Královéhradeckém kraji	72
Tabulka 2 – Přehled trestných činů pro rok 2019 v Královéhradeckém kraji	72
Tabulka 3 – Přehled trestných činů pro rok 2021 v Královéhradeckém kraji	73
Tabulka 4 – Přehled správních deliktů v Královéhradeckém kraji.....	74

Seznam grafů

Graf 1 – Přehled trestných činů na úseku ochrany zvířat proti týrání v Královéhradeckém kraji	73
Graf 2 – Přehled správních deliktů v Královéhradeckém kraji	75

1 Úvod

Při výběru tématu diplomové práce jsem se zaměřil na svůj zájem o ochranu práv a svobod, jenž vychází z mého povolání policisty, které je zároveň i mým životním posláním. Ve zpracování diplomové práce využívám zejména svoji praxi zpracovatele trestných činů u Policie České republiky a předchozí vzdělání právního směru na Policejní akademii v Praze.

V současné době jsou zvířata součástí života téměř každého z nás. Troufám si říci, že každý má (či v minulosti měl) v rodině alespoň nějaké zvíře. Ne každý se však k těmto zvířatům po celou dobu choval jako k domácím mazlíčkům. Ze široké škály takových případů můžeme jako příklad uvést situaci, kdy majitele chov zvířete omrzela a živý tvor za tento lidský rozmar zaplatil životem. Ze své praxe u policejního sboru mohu popsat například problémy týkající se nelegálních množírů psů, kde tito psi doslova přežívali (a následně často i umírali) v otřesných podmínkách. Dále jsem osobně řešil protiprávní jednání muže, který si svoji zlost z hádky s přítelkyní vybíjel na psovi, který byl v tu dobu nejspíše nejlehčí obětí, jelikož se nemohl vůbec bránit.

Za značný pokrok považuji novelizaci občanského zákoníku, z jehož ustanovení vyplývá, že zvíře již není věc, ale živý tvor, který je nadán smysly. Samozřejmě se zvíře v právní rovině nevyrovná člověku, což ani není možné, ale z hlediska ochrany zvířat se jedná o velký posun. V některých vyjmenovaných případech se na zvíře stále pohlíží jako na věc, ale nemyslím si, že by v tomto směru byla možná ještě nějaká změna.

Problematika týrání zvířat a ochrana zvířat proti týrání tvoří velmi širokou oblast, ke které lze přistoupit z mnoha směrů. Vzhledem k rozsahu tohoto tématu není možné v rámci diplomové práce probrat všechny dílčí okruhy, a tak bych se v práci rád detailněji zaměřil na právní aspekt této oblasti.

Ve zvoleném právním směru se prvotně zaměřuji na definice jednotlivých pojmů souvisejících s tématem týrání zvířat a jejich ochrany proti týrání, které jsou k dokonalému pochopení a dalšímu zpracování práce velice důležité. Dále považuji za nutné provést právní rozbor skutkových podstat trestných činů souvisejících s daným tématem uvedených v hlavě VIII – Trestné činy proti životnímu prostředí, zákona č. 40/2009Sb., trestního zákoníku a skutkových podstat správních deliktů vyjmenovaných zejména v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Dále jsou v diplomové práci uvedeny a rozebrány vybrané soudní judikáty týkající se týrání zvířat a jejich ochrany.

V praktické části práce se zaměřuji na statistiku problematiky týrání zvířat a její vyhodnocení z pohledu Policie České republiky. V neposlední řadě je v práci vypracováno několik případových studií na téma týrání zvířat v rovině přestupku a trestného činu.

2 Cíl práce a metodika

V níže zpracovaných podkapitolách jsou uvedeny cíle diplomové práce a metodika, která byla použita při zpracování praktické části práce.

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je seznámení se základními pojmy souvisejícími s tématem týrání zvířat a ochrany zvířat proti týrání, analyzování současné právní úpravy z hlediska dostatečnosti ochrany zvířat proti týrání, právních postihů za jednání proti ochraně zvířat, vyhotovení statistiky trestnosti a podílu trestných činů na úseku týrání zvířat ve srovnání s ostatní trestnou činností a v neposlední řadě demonstrování jednotlivých rozdílů na případových studiích.

2.2 Metodika

Teoretická část diplomové práce je zaměřena zejména na analýzu současné právní úpravy při ochraně zvířat proti týrání. Dále je v úvodní části práce prováděna komparace mezi správními delikty a trestnými činy proti životu a zdraví zvířat.

V praktické části diplomové práce jsou užity statistické metody při vyhodnocení trestné činnosti proti zvířatům v souvislosti s ostatními trestnými činy. V případových studiích, v nichž logicky postupujeme při pochopení a rekonstrukci těchto příkladů, je užita metoda explanace. Rovněž bude v souvislosti s touto prací provedeno dotazníkové šetření týkající se obecně vnímaného postavení zvířete ve společnosti.

3 Základní pojmy

V následujících podkapitolách jsou definována základní pojmosloví tak, jak jsou vymezena v současné právní úpravě, a také jak budou v celé práci následně používána.

3.1 Zvíře a jeho postavení ve společnosti

Stěžejní pojem, se kterým je nutné se seznámit, je jednoznačně pojem „zvíře“. Obyčejný člověk by řekl, že tento pojem je zcela jasný a že se jedná o živého tvora, který má svoji inteligenci, není člověkem, a je součástí našeho každodenního života. Tato definice je samozřejmě správná, avšak z hlediska právního je nutné dále posoudit náhled na pojem „zvíře“ z pohledu veřejného a soukromého práva.

Pojem „zvíře“ je používán napříč mnoha právními předpisy, avšak pouze v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, nalezneme jedinou legální definici, která zvíře definuje následovně: „zvířetem je každý živý obratlovec, kromě člověka, nikoliv však plod nebo embryo“¹. Z této definice lze tedy vyvodit, že pro právní účely z pohledu veřejného práva je zvířetem živočich, který má centrální nervovou soustavou a kostru složenou z páteře a lebky, a není člověkem, plodem nebo embryem. Z uvedeného by se dalo pochopit, že uvedený zákon chrání pouze obratlovce, kteří tvoří přibližně 3 % živočichů na naší planetě, ale není tomu tak. Při pohledu do ustanovení § 3 písm. j) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zjistíme, že tento zákon chrání také pokusná zvířata, která jsou v uvedeném ustanovení definována jako živý obratlovec, živý hlavonožec a ranější stádium vývoje shora definovaných živočichů.

Zákon na ochranu zvířat proti týrání však není jediný právní předpis, který má za úkol ochranu zvířat. Musíme zde vzpomenout také například Trestní zákoník č. 40/2009 Sb., Veterinární zákon č. 166/1999 Sb., zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství a dále také právní normy evropské unie a jiné.

¹ Ustanovení § 3 písm. a) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211-1244.

Dalším významným právním předpisem, který upravuje postavení zvířete ve společnosti, je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který uvádí, že „Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.“²

Obrázek 1 – Svoboda zvířat na demonstraci³

3.2 Historie postavení zvířat ve společnosti

Soužití zvířat a lidí existuje již celá tisíciletí. Již z dějepisu víme, že člověk se vyvinul z opice, a tudíž máme k sobě velice blízko i z antropologického hlediska. Celý život člověka je tedy nerozlučně spjat se zvířaty. Postupem času se soužití se zvířaty měnilo, kdy v prvopočátku pro člověka sloužilo zejména mrtvé zvíře, a to jako zdroj potravy. V souvislosti se zemědělskou činností člověka byla zvířata domestikována, a představovala tak hlavně tažnou sílu při obdělávání polností. Další zvířata (zejména psi) sloužila jako pomoc při lovu zvěře, či jako nahánka ovcí. V neposlední řadě se zvířata v průběhu let používala i k výkonu některých povolání (například u ozbrojených složek).

² Ustanovení § 494 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbirka zákonů. 3. 2. 2012. ISSN 1211-1244.

³ SVOBODA ZVÍŘAT NA DEMONSTRACI STOP TÝRÁNÍ – TVRDŠÍ TRESTY V OSTRAVĚ (4.11.2018). In: *Svoboda zvířat* [online]. 2018 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://svobodazvirat.cz/galerie/svoboda-zvirat-na-demonstraci-stop-tyrani-tvrdsi-tresty-v-ostrove-16-6-2018/>

Dříve se chování člověka ke zvířatům neřídilo téměř žádnými pravidly. A pokud ano, byla tato pravidla zpočátku pouze dobrovolná, a proto za jejich porušení nebylo možné uložit jakoukoliv sankci. Jednalo se tedy pouze o tzv. morální normu, ze které nevznikala zvířeti téměř žádná ochrana před týráním, či jiným nevhodným zacházením. Za ochočená zvířata musel člověk samozřejmě přijmout odpovědnost a musel se o ně umět i starat. Jak se společnost vyvíjela, vznikala i nová pravidla, která byla zpočátku pouze zvyková, či náboženská, a později již byla vyjádřena normou závaznou – tj. zákony, či jinými nařízeními. Tyto normy již byly vynutitelné, a proto se dbalo na jejich dodržování.

Počátky vývoje vztahu zvířat a lidí nám ukázala archeologie, kdy ještě před vynálezem písma bylo toto obsaženo již v jeskynních malbách, kde bylo patrné ochočování stále nových druhů zvířat. Mrtvá zvířata již nesloužila jen jako potrava, ale kromě masa se využívala i kožešina pro vytváření oděvů pravěkých lidí. Vynález písma s sebou přinesl i zmínky o profesionálech, kteří měli jako hlavní úkol starání se o zvířata. Později byli tito profesionálové zmiňováni i v nařízeních a zákonech králů.

„Dosud nejranější zmínku o zvířatech lze najít v zákoníku zakladatele III. dynastie v Uru, vladaře Urnammu (2111–2093 př. n. l.). V prologu k těmto zákonům jsou zmiňováni dozorcí nad pastvou skotu a bravu. O jejich povinnostech však nevíme nic bližšího. První zákonná norma, která obsahuje nařízení související s chovem domácích zvířat, pochází z období vlády Lipit-Ištara, vladaře Isinu v letech 1934–1924 př. n. l. Zákony Lipit-Ištarovy se dochovaly na hliněných deskách uložených dnes v Univerzitním muzeu ve Filadelfii, a na tabulce s prologem uložené v Louvru. Nacházíme zde především ustanovení na ochranu vlastníka zvířete, nebo jsou zde vypočítávány například tresty za poškození dobytčete. Za poranění kroužkem v nose je viník povinen zaplatit jednu třetinu kupní ceny dobytčete, za vypíchnuté oko polovinu ceny zvířete, za zlomený roh jednu čtvrtinu ceny, stejně jako za poškození ocasu zvířete.“⁴

Svoji roli ve vztazích lidí se zvířaty měla i církev, která měla na svědomí celou řadu studií a nařízení v souvislosti s ochranou zvířat proti týráním. V těchto dokumentech byla

⁴ BURDA, Zdeněk a Ivana SÝKOROVÁ. Některé významné historické skutečnosti z pohledu vztahů člověk-zvíře. *Komora veterinárních lékařů České republiky* [online]. 2008-12-12 [cit. 2021-12-21]. Dostupné z: <https://www.vetkom.cz/nektere-vyznamne-historicke-skutecnosti-z-pohledu-vztahu-clovek-zvire/>

uvedena pravidla pro přepravu zvířat, jejich ochranu před přírodními živly, pravidla pro lov a v neposlední řadě jejich výzkum pro lékařské a vědecké účely.

Další neopomenutelnou kategorií jsou také tzv. „posvátná zvířata“, která uctívají dodnes některé národy například jako bohy. V Egyptě to byla zejména kočka, které nemohlo být nijak ublíženo. Pokud někdo proti kočce užil násilí, znamenalo to krutý trest a mnohdy i smrt. Dalšími uctívanými zvířaty jsou pro některá náboženství také například krávy, sokoli, či krokodýli. Tato zvířata mohou pro některé značit strážce obydlí, či rodinného bohatství a pro některé mohou mít význam v převtělení živých bytostí a bohů.

Základní zásady chování člověka ke zvířeti jsou však velice prosté, a vycházejme tedy z preambule zákona na ochranu zvířat proti týrání, kde je uvedeno, že „zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.”⁵

3.3 Skupinové rozdělení zvířat

V současné době jsou v našich právních předpisech zvířata rozdělena do čtyř skupin, kterými jsou volně žijící zvířata, zvířata hospodářská, zvířata v zájmových chovech, a zvířata pokusná.

3.3.1 Volně žijící zvíře

Volně žijícím zvířetem označuje zákon na ochranu zvířat proti týrání takové zvíře, které „patří k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí“.⁶ Do této kategorie patří i tzv. „handicapované volně žijící zvíře“, které není vzhledem ke své nemoci, zranění, či jiné okolnosti, schopno přežít ve volné přírodě, ať už dočasně, nebo trvale. Pod těmito zvířaty si můžeme představit veškerou lesní zvěř, či další nedomestikovaná zvířata.

⁵ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211-1244

⁶ Ustanovení § 3 písm. a), f) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

3.3.2 Zvíře v lidské péči

Zvířetem v lidské péči zákon definuje takové zvíře, které je přímo závislé na bezprostřední péči člověka.⁷ Mezi taková zvířata patří obecně veškerá zvířata, o která se člověk musí starat, aby nezemřela, či nijak nestrádala. Jsou to například akvarijní rybičky, doma chovaní hlodavci, či hospodářská zvířata, která však mají v zákoně vyčleněnou svoji zvláštní kategorii.

Do této kategorie bychom mohli zařadit i **toulavé zvíře**, které bylo, či stále dle zákona je v lidské péči. Jedná se o zvíře, „které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo mimo domácnost svého chovatele.“⁸

Zákon dále definuje **opuštěné zvíře**, přičemž toto zvíře muselo být původně v lidské péči. Za opuštěné se považuje tehdy, jestliže již není pod přímou kontrolou či dohledem fyzické osoby, která se o něj měla starat a ze skutkového stavu věci vyplývá, že toto zvíře jeho chovatel úmyslně opustil, kdy jej vyhnal, nebo se jej jinak zbavil.⁹

3.3.3 Hospodářské zvíře

„Hospodářským zvířetem je zvíře chované pro produkci živočišných produktů, vlny, kůže nebo kožešin, popřípadě pro další hospodářské nebo podnikatelské účely, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, králíci, kožešinová zvířata, zvěř a jiná zvířata ve farmovém chovu a ryby, včetně zvířat produkovaných jako výsledek genetických modifikací nebo nových genetických kombinací“.¹⁰ Kategorie zvířat hospodářských se tedy dle definice řídí účelem chovu. Tato zvířata jsou tedy převážně chována k hospodářskému, či podnikatelskému užítku. V této kategorii to mohou být například tažní koně, služební psi a vyjmenovaná zvířata přímo v předmětném ustanovení.

⁷ Ustanovení § 3 písm. b) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁸ Ustanovení § 3 písm. h) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁹ Ustanovení § 3 písm. i) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

¹⁰ Ustanovení § 3 písm. c) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

3.3.4 Zvíře v zájmovém chovu

„Zvířetem v zájmovém chovu zvíře, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem chovu, a to buď chované v prostorách k tomu určených, nebo v domácnosti, jehož chov slouží především zájmové činnosti člověka, nebo zvíře sloužící člověku jako jeho společník.“¹¹

Jako další stupeň této kategorie zákon na ochranu zvířat proti týrání označuje tzv. zvířete vyžadujícím zvláštní péči. Takové zvíře musí být v zájmovém chovu a má díky svým genetickým vlastnostem zvláštní nároky na péči. Vymezení takového zvířete nalezneme ve vyhlášce č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči. K chovu zvířat vyžadujících zvláštní péči je nutné mít povolení orgánů veterinární správy.

3.3.5 Pokusné zvíře

Zákon pokusné zvíře definuje jako živého obratlovce, s výjimkou člověka, včetně samostatně se živících larválních forem a plodů savců od poslední třetiny jejich běžného vývoje, který je nebo má být použit k pokusům.

Za pokusné zvíře se považuje také zvíře, které je v ranějším stadiu vývoje, než je stadium samostatně se živících larválních forem a plodů savců od poslední třetiny jejich běžného vývoje, pokud má být zvířeti umožněno žít nad rámec tohoto stadia vývoje a v důsledku prováděných pokusů je pravděpodobné, že po dosažení tohoto stadia vývoje jej postihne bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození. Za pokusné zvíře se považují také živí hlavonožci.¹²

Pokusy na zvířatech a chov laboratorních zvířat musí být v souladu se zákonem 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a vyhláškou č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat. Účelem je ochraňovat živá zvířata před týráním, bezdůvodným usmrčováním a poškozením jejich zdraví.

¹¹ Ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

¹² *Pokusy na živých zvířatech*. Biologie a genetika pro bakaláře: VFU Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat [online]. [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://cit.vfu.cz/opvk2014/?title=teorie-pokusy_na_zviratech&lang=cz

3.4 Týrání zvířat

Pojem týrání zvířat můžeme definovat jako lidskou činnost směřující proti životu a zdraví zvířat, a to buď s úmyslem, nebo i opomenutím některých povinností. Poškození života a zdraví může být například ve smyslu fyziologického strádání, nemožnosti žít plnohodnotný život, nepříznivých životních podmínek a podobně. Každá skupina obyvatel však může pojem týrání zvířat pocítovat rozdílně. Záleží na kulturním prostředí, právním povědomí a legislativě daného státu i na konkrétní situaci, jak chování vůči zvířatům lze chápat. V mnoha zemích se o zavedení práv zvířat zasloužilo i medializování známých případů týrání.

Přestože v zákonech mnoha zemí je z právního hlediska zvíře chápáno jako věc movitá, začíná poslední dobou převládat názor o tom, že by se mělo zvířeti věnovat více péče a ochrany, jakožto živému tvorovi. V mnoha státech je týrání zvířat považováno za trestný čin, za který lze udělit pachateli i trest odnětí svobody. V dalších zemích je týrání zvířat považováno pouze za správní delikt, za který je pachatel povinen uhradit pouze pokutu, či nahradit škodu. Jsou však i další státy, kde zvířata nedisponují žádnými právy, a proto se k nim lidé mohou chovat tak, jak se jim zlíbí.

Pod pojmem týrání zvířat si většina lidí představí právě fyzické poškození zdraví zvířete, či zanedbání péče o zvíře, které může v krajních případech vést až k usmrcení. Posuzování týrání zvířat z hlediska platné legislativy závisí i na definici zákona, který určuje, jaké skupiny zvířat jsou považovány za chráněné. V Česku jsou zákonem chráněny například pouze obratlovci, kteří dosáhli postembryonálního stádia.

Tematický okruh týrání zvířat je úzce spjat s oborem sociologie a psychologie, které prokazují přímou souvislost chování lidí při násilí páchaných na lidech, spolu s násilím páchaných na zvířatech. V roce 1983 byla provedena studie, při které bylo zjištěno, že 88 % rodin, ve kterých docházelo k týrání dětí, došlo též k páchání násilí na zvířatech. Další studie prokázala, že 73 % partnerů dotazovaných žen zvíře nějakým způsobem týralo, či zabilo. Páchání násilí často vede k negativnímu vnímání pocitů vůči ostatním osobám a dochází tak k eskalaci násilného chování. Potlačování takového chování, by mělo být součástí dlouhodobého záměru k ukončení veškerého násilí mezi námi.¹³

¹³ VANDROVCOVÁ, Tereza: „Násilné činy páchané na zvířatech v souvislosti dalších patologických jevů“, 2008, In: Večerník, K. (ed.), *Trendy sociálně patologických jevů*. Praha: MČSS, 220-226. [online] [cit. 2016-03-19] Dostupné z: http://humanimal.cz/texty_soubory/nasilne-ciny-pachane-na-zviratech.html

4 Právní předpisy pro ochranu zvířat proti týrání

Právní předpisy na ochranu zvířat proti týrání se nacházejí napříč celým právním řádem, a můžeme je tedy vidět v mnoha pramenech práva. Tyto předpisy mají různou právní sílu v návaznosti na pramen práva, ve kterém jsou publikovány. Seřadíme-li je právě podle právní síly, tak na vrcholu pomyslné pyramidy bude právě ústavní pořádek České republiky, pod kterým budou zákony, obecně závazné vyhlášky a nařízení vydané v rámci přenesené působnosti, až po podzákoné interní předpisy různých organizací. Nesmíme také opomenout mezinárodní právo a s tím související mezinárodní smlouvy, či směrnice orgánů Evropské unie, které jsou ratifikovány, a tudíž musí být u nás dodržovány.

Abychom se v právních předpisech na ochranu zvířat proti týrání lépe orientovali, můžeme si je rozdělit na **základní**, které nám vymezí a zakáží určitou činnost, kterou lze považovat za protiprávní, a dále na **podpůrné**, které nám naopak upravují zacházení se zvířetem, aby byla docílena co nejlepší péče o jeho prosperitu a zdraví. Podpůrné právní předpisy tedy nemají jako hlavní cíl ochranu zvířat proti týrání, avšak k ochraně zvířat proti týrání nemalým dílem přispívají.

4.1 Základní právní předpisy na ochranu zvířat proti týrání

Základními právními předpisy na ochranu zvířat proti týrání jsou takové předpisy, které nám vymezují a zakazují určitou činnost, kterou lze považovat za protiprávní v souvislosti se zvířaty. Jsou jimi zejména:

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
- Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat
- Vyhláška č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči
- Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě
- Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu
- Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování
- Vyhláška č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat

- Vyhláška č. 5/2009 Sb., o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu
- Vyhláška č. 3/2009 Sb., o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání
- Vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat

Jelikož je Česká republika členem Evropské unie, je zde mj. povinnost dodržovat nařízení orgánů Evropské unie. Jako základní právní předpisy na ochranu zvířat proti týrání v rámci těchto nařízení, lze zařadit následující:

- nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování (nařízení nabude účinnost dne 1. 1. 2013),
- nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověřování, zda jsou dodržovány právní předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat,
- nařízení Rady (ES) č. 1040/2003 ze dne 11. června 2003, kterým se mění nařízení (ES) č. 1255/97, pokud jde o použití míst zastávek,
- nařízení Rady (ES) č. 1255/97 ze dne 25. června 1997 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/EHS.¹⁴

Dále nesmíme opomenout dohody a smlouvy Rady Evropy, které zakládají přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, kterými jsou zejména:

¹⁴ Státní veterinární správa. *Přímá ochrana zvířat proti týrání* [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/prima-ochrana-zvirat-proti-tyrani/>

- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 118/2006 Sb. m. s., o sjednání Protokolu o změně Evropské dohody o ochraně obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely,
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 116/2003 Sb. m. s., o přijetí Evropské dohody o ochraně obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely (č. 123),
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 114/2003 Sb. m. s., o přijetí Evropské dohody o ochraně jatečných zvířat (č. 102),
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 21/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely,
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 20/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě,
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 19/2000 Sb. m. s., o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat v zájmovém chovu,
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 200/1998 Sb., o sjednání Protokolu týkajícího se sanitárních a fytosanitárních opatření a opatření na ochranu zvířat ve vztahu k obchodu k Evropské dohodě zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími na straně druhé.¹⁵

4.2 Podpůrné právní předpisy na ochranu zvířat proti týrání

Podpůrnými právními předpisy na ochranu zvířat proti týrání jsou takové předpisy, které nám upravují zacházení se zvířetem, aby byla docílena co nejlepší péče o jeho prosperitu a zdraví. Jedná se například o následující právní předpisy:

- Vyhláška č. 309/2011 Sb., o stanovení podmínek vyšetřování skotu na boviní spongiformní encefalopatii v rámci prohlídky jatečných zvířat a masa,
- Vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů,

¹⁵ Státní veterinární správa. *Dohody a smlouvy Rady Evropy* [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/dohody-a-smlouvy-rady-evropy/>

- Vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí,
- Vyhláška č. 372/2003 Sb., o veterinárních kontrolách při obchodování se zvířaty,
- Zákon České národní rady č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky,
- Vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat,
- Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách),
- Vyhláška č. 415/2009 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků a způsobu zveřejnění metod laboratorního zkoušení produktů ke krmení,
- Vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybníkářství),
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti.¹⁶

Samozřejmě existuje mnoho dalších právních předpisů na ochranu zvířat proti týrání. Celkový výčet není pro účel této práce podstatný, avšak pro základní přehled je postačující. Jako stěžejní předpisy, jak pro tuto diplomovou práci, tak i pro ochranu zvířat proti týrání, bych však označil trestní zákoník, zákon na ochranu zvířat proti týrání a dále veterinární zákon, na který je často odkazováno.

4.3 Historie právní úpravy o ochraně zvířat proti týrání na našem území

O zvířatech hovoří nepřehledné množství zákonných opatření, kdy prvním takovým opatřením, které upravovalo chování člověka ke zvířatům na našem území, bylo nařízení č. 31/1855 říšského zákoníku, kterým byla vydána první vyhláška proti týrání zvířat. Za dob Rakouska Uherska vznikala spousta nových norem, stejně tak jako různých spolků, kdy jako jeden z mnoha můžeme uvést *Spolek na ochranu zvířat*, který propagoval slušné

¹⁶ Státní veterinární správa. *Nepřímá ochrana zvířat proti týrání* [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/neprima-ochrana-zvirat-proti-tyrani/>

zacházení se zvířaty a odsuzoval jejich týrání a nelidské zacházení. Tento spolek dále zmiňoval užitek zvířat a snažil se s touto osvětou působit na všechny vrstvy obyvatelstva. Zároveň díky jeho fungování vešlo v platnost mnoho pravidel proti šíření zvířecích morů či jejich prevenci.

Jako jedny z nejdůležitějších právních norem, které vznikly v právním řádu tehdy nově vzniklé Československé republiky, lze vyjmenovat následující:

- Vyhláška zemského prezidenta ve Slezsku č. 8/1899 (ze dne 7. 1. 1899) se zákazy zlého nakládání se zvířaty, ve znění nařízení prezidenta zemské zprávy politické pro Slezsko č. 18/1926 (ze dne 24. 7. 1926).
- Vyhláška místodržitele na Moravě č. 61/1901 (ze dne 5. 11. 1901), kterou se vyhláší předpisy proti týrání zvířat ve znění vyhlášky č. 51/1914 (ze dne 3. 7. 1914).
- Vyhláška místodržitele pro Čechy č. 45/1902 (ze dne 31. 5. 1902) o zamezení týrání zvířat.

V tehdejší době byly právní předpisy o ochraně zvířat proti týrání připravovány více než 5 let, a možná proto i na sebe dobře navazovaly a byly logicky propojené s dalšími právními předpisy. V této době se jednalo o velice moderní soustavu právních předpisů, která vycházela z nejnovějších vědeckých poznatků a zabývala se nejpodstatnějšími okolnostmi, které byly součástí každodenního života ve společnosti zvířete. Jednalo se zejména o chování zvířat v domácnosti a hospodářství, použití zvířete při dopravě a práci, obchod se zvířaty, používání zvířat při léčebných a vědeckých pokusech, týrání zvířat a jejich usmrcování a podobně. Byla zde právně řešena celá řada oblastí, včetně poměrů k jiným právním předpisům.

Československá republika tedy navázala na zákonná opatření o ochraně zvířat proti týrání, která v omezené míře platila i před jejím vznikem. Bylo připraveno spleťtité nařízení o ochraně zvířat proti týrání, kterým se zakazovalo týrání zvířat a které stačilo k potrestání každého, kdo by jednal v rozporu – ať už v úmyslu či nedbalosti. Toto vládní nařízení o ochraně zvířat proti týrání, které bylo vydáno pod č. 106/1939 Sb., bylo v průběhu II. světové války novelizováno, ale bohužel se zřízením Protektorátu Čechy a Morava bylo následně prezidentem republiky zrušeno jako zákon z dob nesvobody. Tímto krokem došlo

k téměř úplnému vymizení právní ochrany zvířat proti týrání z našeho právního řádu, a to bezmála na půl století.

Obrázek 2 – Chov hospodářských zvířat¹⁷

Jako jedna z prvních (a na dlouhou dobu i z posledních) vlaštovek na ochranu zvířat proti týrání přichází v roce 1950 jako zákon č. 88/1950 Sb., trestní zákon správní, který ukládal pokutu až do výše 5 000,- Kč nebo odnětí svobody v době trvání maximálně sedm dní tomu, kdo bezdůvodně působí zvířeti bolest nebo jiné utrpení.¹⁸

Až v roce 1992 byla vydána nová právní úprava na ochranu zvířat proti týrání, která po několika novelizacích platí dodnes. Samozřejmě se jedná o zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, který nabyl účinnosti dne 29. 05. 1992 a od té doby byl již čtyřiadvacetkrát novelizován.

¹⁷ Chov hospodářských zvířat. In: *WIKIPEDIE: Otevřená encyklopedie* [online]. 2022 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Chov_hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BDch_zv%C3%AD%C5%99at

¹⁸ RYDVAL, Tomáš. *Ochrana zvířat proti týrání jako součást právní ochrany zvířat v České republice*. Aplikované právo. 2006, č. 2, s. 31 – 33.

Dne 22. března 2012 došlo k vydání tzv. Nového občanského zákoníku pod číslem 89/2012 Sb. s nabytím účinnosti 1. ledna 2014, který lze považovat jako průkopnický zákon na ochranu zvířat proti týrání. „V tomto zákoníku došlo k tzv. dereifikaci neboli odvěcnění zvířat. Živá zvířata už tedy v současné právní úpravě nejsou považována za věc v právním smyslu, ale jsou zvláštním předmětem právních vztahů. Ustanovení o věcech se na ně aplikuje pouze v případě, že to neodporuje jejich povaze, což lze dovodit podle okolností konkrétního případu. Ustanovení o věcech na ně nemůžeme nikdy použít, pokud by to bylo v rozporu s předpisy na ochranu zvířat. Z toho vyplývá, že zvíře nemůže být mimo jiné použito jako zástava nebo jako předmět exekuce, pokud by mu odloučení od majitele působilo nepřiměřený stres.“¹⁹

Z hlediska práva osobnostního, které mají pouze lidé, však nemůžeme zvířata stále brát jako za sobě rovná, a proto i nadále zůstávají spíše právním objektem. Z tohoto tvrzení obecného povědomí tedy vyplývá, že zvíře lze užít jako předmět práv majetkových. Zvíře tedy můžeme prodat, koupit či darovat, aniž bychom se vystavili právnímu postihu. Tyto majetkové dispozice však mohou být u zvířat omezena právě novým občanským zákoníkem. V soukromém právu musíme se živými zvířaty nakládat tak, abychom jim nezpůsobili neadekvátní následek sledovaný konkrétním úkonem. V občanském zákoníku je kladen důraz na pojem „živé zvíře“, při jehož zásadě hledíme na zvíře jako na tvora živého, nikoliv mrtvého. Na mrtvé zvíře je tedy v právu hleděno jako na hmotnou věc, kterou lze dále užít, dělit a nakládat s ní jako s kteroukoliv jinou věcí, přičemž se zvíře stává mrtvým okamžikem jeho smrti.

Trestní předpisy bohužel na tuto změnu občanského zákoníku nijak nenašly a v jejich pohledu je zvíře stále věcí jako takovou. Trestní zákoník sice obsahuje ustanovení o trestných činech proti životu a zdraví zvířat, ale ve vztahu k § 134 tr. zákoníku směřuje protiprávní jednání proti zvířeti stále jako proti věci.

Z pohledu soukromého práva požívá zvíře zvláštní status, avšak s přívlastkem věci, z pohledu veřejného práva je zvíře nadále věcí. Na tomto lze například snadno prezentovat složitost a zejména zdlouhavost reakce zákonodárského procesu na společenské požadavky.

¹⁹ BŘEZINA, Jan. *Dereifikace zvířete aneb skutečně již zvíře není věcí?*. Epravo.cz [online]. 25.5.2020, , 1 [cit. 2022-01-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/dereifikace-zvirete-aneb-skutecne-jiz-zvire-neni-veci-111098.html>

5 Orgány zabývající se ochranou zvířat proti týrání

V ustanovení § 19 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, jsou uvedeny orgány, které se zabývají dle tohoto zákona ochranou zvířat, kterými jsou ministerstvo, Státní veterinární správa, státní orgány příslušné ke schvalování projektů pokusů, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany v rámci své působnosti, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obce.

V případě porušení zájmu chráněného trestním zákonem, mohou být v rámci své působnosti obdobným institutem i orgány činné v trestním řízení. Výsledek trestního řízení je jistým preventivním aspektem tohoto problému.

5.1 Ministerstvo

Pro účely tohoto zákona se ministerstvem rozumí zejména Ministerstvo zemědělství, které dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zejména projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany hospodářských zvířat, pokusných zvířat, zvířat v zájmových chovech a volně žijících zvířat, včetně zvířat v zoologických zahradách, a předkládá příslušným státním orgánům návrhy na nezbytná opatření. Dále spolupracuje s dalšími orgány, které se zabývají ochranou nebo chovem zvířat, plní úkoly dle předpisů Evropské unie, které upravují ochranu zvířat, spravuje povolení k porážce zvířat v případě náboženských obřadů, rozhoduje o oprávnění k chovu pokusných zvířat a o tomto vede a zveřejňuje statistické informace. Dále může ministerstvo udělit, pozastavit nebo odejmout akreditaci školicím pracovištím k pořádání různých kurzů, která souvisí s chovem zvířat.²⁰

5.1.1 Ústřední komise

Ústřední komisi zřizuje ministr zemědělství jako svůj poradní orgán na úseku ochrany zvířat proti týrání, stejně tak jako jejího předsedu a ústřední členy. Tyto členy komise ministr zemědělství jmenuje po dohodě s ministrem životního prostředí, přičemž to musí být odborníci předem navrženými příslušnými orgány zabývající se ochranou nebo chovem zvířat.

²⁰ Ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

Členství v této komisi je veřejnou funkcí. Orgány komise jsou předseda a rada ústřední komise, kterou tvoří právě předseda a 4 volení místopředsedové, kteří jsou zároveň předsedy jednotlivých výborů pro ochranu zvířat proti týrání. Těmito výbory jsou výbor pro ochranu hospodářských zvířat, výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech, výbor pro ochranu volně žijících zvířat a výbor pro ochranu pokusných zvířat.²¹

5.2 Státní veterinární správa

Součástí státní veterinární správy jsou Krajské veterinární správy a v Praze to je Městská veterinární správa na úseku ochrany zvířat, které dle ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zejména vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům zvířat, plní úkoly, které pro ně vyplývají z předpisů Evropské unie, spravují povolení k chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, vydávají a odnímají osvědčení dopravního prostředku pro přepravu hospodářských zvířat, provádí kontroly knih jízd při přepravě zvířat, stanovují veterinární podmínky pro pokusy na zvířatech a jejich porážky, v případě porušení právních předpisů mohou vydávat závazné pokyny k odstranění nedostatků, podávají podněty příslušným přestupkovým komisím v případě porušení povinností na úseku ochrany zvířat, spravují povolení k chovu kuřat chovaných na maso a posuzují plnění pravidel ochrany kuřat při jejich porážce, vykonávají pravidelný dozor chovu pokusných zvířat a jejich dodavatelům a o tomto vedou záznamy.²²

Ústřední veterinární správa Státní veterinární zpracovává a realizuje program ochrany zvířat, vykonává dozor nad dodržováním pravidel pro ochranu zvířat proti týrání, plní úkoly vycházející z předpisů Evropské unie upravujících ochranu zvířat, spolupracuje s orgány Rady Evropy, Evropské unie a třetích zemí, kterým na vyžádání poskytuje příslušné informace, vede záznamy o dopravních zvířat a dopravních prostředcích pro přepravu zvířat, kdy tuto přepravu zvířat může zakázat při porušení předpisů, spravuje informace o programu ochrany zvířat na svých webových stránkách, organizuje odbornou přípravu a vzdělávání

²¹ Ustanovení § 20b zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

²² Ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

veterinárních lékařů a dalších odborných pracovníků v oboru ochrany zvířat a péče o jejich pohodu, překládá komisi a ministerstvu výroční zprávy při ochraně zvířat.²³

5.3 Státní orgány příslušné ke schvalování projektů pokusů

Státním orgánem, který je zodpovědný za schvalování projektů pokusů, je Ústřední orgán státní správy, kdy jeho hlavní úkol je uveden v ustanovení § 23a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Jak z pojmenování orgánu vyplývá, jeho úkolem je rozhodování o projektech při pokusech na zvířatech, kdy o tomto vede podrobnou statistiku a každoročně zpracovává souhrnné zprávy, které předkládá ministerstvu.²⁴

5.4 Obce

Obce mohou na základě ustanovení § 24 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata a dále mohou na základě místní samosprávy obecně závaznou vyhláškou upravit pohyb psů na území obce.²⁵

5.5 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je tzv. mezičlánek přenesené působnosti samosprávy mezi ostatními obecními úřady a krajskými úřady. Tyto úřady tedy mají oproti ostatním obecním úřadům více pravomocí. V současné době je u nás 205 obcí s rozšířenou působností. Na základě ustanovení § 24a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, tyto obecní úřady zejména plní úkoly při ochraně zvířat na základě právních předpisů, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat, vyžadují elektronický opis z evidence přestupků, nebo výpisu z Rejstříku trestů. Dále je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen projednat přestupky vyplývající z porušení povinností uložených chovatelům a dalším osobám na úseku ochrany zvířat.²⁶

²³ Ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

²⁴ Ustanovení § 23a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

²⁵ Ustanovení § 24 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

²⁶ Ustanovení § 24a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

5.6 Orgány činné v trestním řízení

Preventivní činnost při ochraně zvířat proti týrání mohou působit i orgány činné v trestním řízení. Ochranou zvířat se v tomto případě rozumí hrozba trestu, který může být pachateli udělen za násilí proti zvířatům. Orgány činnými v trestním řízení jsou podle § 12 odst. 1 zákona č. 141/1961, o trestním řízení soudním (trestní řád), soud, státní zástupce a policejní orgán.

5.6.1 Soud

Soudní moc v České republice je nezávislá, což znamená, že není ze své činnosti odpovědná žádné jiné moci. Ústava deklaruje nezávislost soudcovské moci, a proto do činnosti soudců nesmí nikdo zasahovat a ohrožovat jejich nestrannost. Proto soudce nemůže být zároveň senátorem či poslancem, nesmí mít žádnou funkci ve veřejné správě a vykonávat další činnosti. Soudní moc se uplatňuje zejména při poskytování ochrany práv občanů a dalších subjektů v občanskoprávním řízení, ale také při přezkoumávání rozhodnutí správních orgánů. Pouze soudy mohou v trestním řízení rozhodovat o vině a trestu pachatelů trestných činů.²⁷

5.6.2 Státní zástupce

Úlohou státního zastupitelství je zastupovat veřejnou žalobu v trestním řízení a vykonávat další úkoly podle zákona. Působnost státního zastupitelství spočívá zejména ve výkonu dozoru nad zákonností v přípravném řízení, které vykonává ve většině případů policejní orgán, a dále v zastupování obžaloby v řízení před soudem. Státní zástupce je právník, který byl do funkce jmenován ministrem spravedlnosti a byl přidělen k určitému státnímu zastupitelství, aby vykonával jeho úkoly.²⁸

5.6.3 Policejní orgán

Policejní orgán definuje ustanovení § 12 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, kde je uvedeno, že policejním orgánem jsou útvary Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, pověřené orgány Vězeňské služby, pověřené orgány Celní správy ČR,

²⁷ Soudní moc v České republice. *JUSTICE.CZ: katalog životních situací* [online]. Praha, 2017 [cit. 2022-07-14]. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/soudy-a-soudci>.

²⁸ O STÁTNÍM ZASTUPITELSTVÍ. *Unie státních zástupců České republiky* [online]. Praha [cit. 2022-07-15]. Dostupné z: <https://www.uniesz.cz/o-statnim-zastupitelstvi/>

pověřené orgány Vojenské policie a Vojenského zpravodajství a pověřené orgány Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Policejní orgán vykonává zejména tzv. přípravné řízení, které je stadiem trestního řízení ještě před zahájením soudního řízení a má dvě fáze (prověřování a vyšetřování). Účelem je připravit podklady pro řízení před soudem. Jde o neveřejné řízení, ve kterém policejní orgán prověřuje podezření ze spáchání trestného činu, opatřuje podklady pro podání obžaloby, vyhledává a zajišťuje důkazní prostředky důležité pro objasnění všech skutečností důležitých pro posouzení případu, včetně pachatele a následku trestného činu. Nad činností policejního orgánu vykonává dozor státní zástupce, který následně rozhoduje o podání obžaloby k soudu.

5.6.3.1 Fáze prověřování (postup před zahájením trestního stíhání)

Trestní řízení může být zahájeno například podáním trestního oznámení nebo vlastní činností policejního orgánu. Prověřování je většinou zahájeno sepsáním protokolu o zahájení úkonů trestního řízení. V některých případech může být prověřování zahájeno provedením neodkladných a neopakovatelných úkonů, kterými mohou být například ohledání místa činu, výslech svědka, zadržení podezřelého, vydání či odnětí věci apod.

V této fázi se objasňují a prověřují skutečnosti nasvědčující tomu, zda byl spáchán trestný čin a v závěru se buď zahájí trestní stíhání konkrétní osoby a následuje fáze vyšetřování, nebo se trestní stíhání nezahájí. Důvody nezahájení trestního stíhání jsou například odložení věci, konání zkráceného přípravného řízení a odevzdání věci příslušnému orgánu.

5.6.3.2 Fáze vyšetřování

Tato fáze začíná usnesením o zahájení trestního stíhání konkrétní osoby. Policejní orgán může v této fázi i nadále vyhledávat důkazy k objasnění trestného činu. V závěru vyšetřování dochází na návrh policejního orgánu ze strany státního zástupce například k podání obžaloby, po kterém následuje soudní řízení, odklonu trestního řízení, postoupení věci jinému orgánu, zastavení trestního stíhání, zanikla-li trestnost činu, nebo obviněný nebyl v době činu přičetný.²⁹

²⁹ Trestní řízení: POMOC OBĚTEM TČ. *Policeie České republiky* [online]. Praha, 2022 [cit. 2022-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/trestni-rizeni.aspx>

6 Protiprávní jednání

Protiprávní jednání je jednání odporující společenskému konsenzu, přičemž tento konsenzus musí být, z pohledu kontinentálního práva, vyjádřen v psaném právu. Dále může jít také o porušení povinnosti, která vyplývá ze závazkového právního poměru. V této diplomové práci se však budeme zabývat pouze porušením právních předpisů, zejména trestnými činy, přestupky a jinými správními delikty. O protiprávní jednání se nejedná v případě, je-li dána nějaká z okolností vylučující protiprávnost. Tyto okolnosti jsou v práci popsány dále.

6.1 Trestný čin

Společnost vyhradila některá protiprávní jednání jako natolik závažná až zavrženíhodná, že považuje postih pachatele takového jednání za velmi důležitý, a právě tato jednání označila pojmem trestný čin. Za spáchání trestného činu může být mimo jiné udělen i trest odnětí svobody. Definici trestného činu stanovuje trestní zákoník, kde je výslovně uvedeno, že: „trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“³⁰ Z tohoto tvrzení tedy vyplývá, že trestné činy jsou taxativně vyjmenovány pouze v trestním zákoně a nikde jinde. Nikdo si ani nemůže sám stanovit, a to ani orgán činný v trestním řízení. Dále trestní zákoník uvádí další definici trestného činu, a to: „trestným činem se rozumí jen čin soudně trestný, a pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, též příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návod a pomoc.“³¹ O vině a trestu za spáchání trestného činu rozhodují tedy pouze příslušné soudy. Trestná je i příprava zvláště závažného zločinu, což je trestný čin, na který trestní zákoník stanoví horní hranici trestní sazby nejméně 10 let, dále je trestné pokusit se spáchat trestný čin, organizování trestného činu, návod a pomoc k trestnému činu. To vše pouze pokud není u jednotlivých trestných činů uvedeno něco jiného.

Skutkové podstaty jednotlivých trestných činů jsou pak uvedeny ve zvláštní části trestního zákoníku, tedy od § 140 zákona č. 40/2009 Sb., kde jsou rozděleny od nejvyšší závažnosti do XII hlav.

³⁰ Ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

³¹ Ustanovení § 111 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

6.1.1 Trestné činy proti zvířatům

Trestné činy na úseku ochrany zvířat proti týrání jsou uvedeny zejména v hlavě VIII zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, která se zabývá ochranou životního prostředí. Pro lepší orientaci si můžeme tyto trestné činy rozdělit na **přímé**, které chrání zvířata proti týrání bezprostředně, jako například trestný čin Týrání zvířete podle § 303 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku, a dále na **nepřímé**, které zvířata chrání skrze životní prostředí a dbá o to, aby měla příznivé životní podmínky. Popíšeme si zde však jen základní skutkové podstaty, které pro základní orientaci a základní právní kvalifikaci skutku dostatečně postačují.

6.1.1.1 Trestné činy proti zvířatům – přímé

„§ 299 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami

(1) Kdo v rozporu s jiným právním předpisem usmrtí, zničí, poškodí, odejme z přírody, zpracovává, doveze, vyveze, proveze, přechovává, nabízí, zprostředkuje, sobě nebo jinému opatří jedince zvláště chráněného druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář chráněného druhu a spáchá takový čin na více než dvaceti pěti kusech živočichů, rostlin nebo exemplářů, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v rozporu s jiným právním předpisem usmrtí, zničí, poškodí, odejme z přírody, zpracovává, doveze, vyveze, proveze, přechovává, nabízí, zprostředkuje, sobě nebo jinému opatří jedince silně nebo kriticky ohroženého druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář druhu přímo ohroženého vyhubením nebo vyhynutím.

§ 300 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti

Kdo z hrubé nedbalosti poruší jiný právní předpis tím, že usmrtí, zničí, poškodí, odejme z přírody, zpracovává, opakovaně doveze, vyveze nebo proveze, přechovává, nabízí, zprostředkuje nebo sobě nebo jinému opatří jedince zvláště chráněného druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář chráněného druhu ve větším rozsahu než dvaceti pěti kusů nebo jedince kriticky ohroženého druhu živočicha nebo rostliny nebo exemplář druhu přímo

ohroženého vyhubením nebo vyhynutím, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 302 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Týrání zvířat

Kdo týrá zvíře surovým nebo trýznivým způsobem, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 302a zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Chov zvířat v nevhodných podmínkách

(1) Kdo chová větší počet zvířat v nevhodných podmínkách a tím ohrožuje jejich život nebo jim způsobuje značné útrapy, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo chová zvířata v nevhodných podmínkách za účelem obchodu, anebo kdo kořistí z takového chovu, a tím ohrožuje jejich život nebo jim způsobuje značné útrapy, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti.

§ 303 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti

Kdo z hrubé nedbalosti zanedbá potřebnou péči o zvíře, které vlastní nebo o něž je povinen se z jiného důvodu starat, a způsobí mu tím trvalé následky na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 304 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Pytláctví

(1) Kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 305 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Neoprávněná výroba, držení a jiné nakládání s léčivými a jinými látkami ovlivňujícími užitek hospodářských zvířat

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabízí, zprostředkuje, prodá nebo jinak opatří nebo přechovává látku s thyreostatickými, gestagenními, androgenními, estrogenními nebo jinými hormonálními účinky, beta-agonisty nebo jinou látku určenou ke stimulaci užitečnosti hospodářských zvířat nebo přípravek obsahující takovou látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 306 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Šíření nakažlivé nemoci zvířat

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci zvířat v zájmových chovech, hospodářských zvířat nebo volně žijících zvířat, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.³²

6.1.1.2 Trestné činy proti zvířatům – nepřímé

„§ 293 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Poškození a ohrožení životního prostředí

(1) Kdo v rozporu s jiným právním předpisem úmyslně poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku životního prostředí, a to ve větším rozsahu nebo na větším území, nebo takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt nebo je-li k odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, nebo kdo úmyslně takové poškození nebo ohrožení složky životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

§ 294 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti

(1) Kdo v rozporu s jiným právním předpisem z hrubé nedbalosti poškodí nebo ohrozí půdu, vodu, ovzduší nebo jinou složku životního prostředí, a to ve větším rozsahu nebo

³² Ustanovení §§ 299 až 306 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

na větším území, nebo takovým způsobem, že tím může způsobit těžkou újmu na zdraví nebo smrt anebo je-li k odstranění následků takového jednání třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, nebo kdo z hrubé nedbalosti takové poškození nebo ohrožení složky životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.

§ 294a zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Poškození vodního zdroje

Kdo, byť i z hrubé nedbalosti, způsobí poškození vodního zdroje, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, tak, že tím zanikne nebo je značně oslaben důvod pro zvláštní ochranu vodního zdroje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

§ 295 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Poškození lesa

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, těžbou lesních porostů nebo jinou činností provedenou v rozporu s jiným právním předpisem způsobí, byť i připojením k již existující holině, vznik holé seče nebo způsobí závažné poškození lesa na celkové větší ploše lesa nebo proředí lesní porost pod hranici zakmenění stanovené jiným právním předpisem na celkové větší ploše lesa, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

§ 297 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Neoprávněné vypuštění znečišťujících látek

(1) Kdo v rozporu s mezinárodní smlouvou, byť i z nedbalosti, vypustí nebo, ač je k tomu povinen, nezabrání vypuštění ropné, jedovaté kapalné nebo jiné obdobné znečišťující látky z lodi nebo jiného námořního plavidla, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 298 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Neoprávněné nakládání s odpady

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, poruší jiný právní předpis upravující nakládání s odpady tím, že přepraví odpad přes hranice státu bez oznámení nebo souhlasu příslušného orgánu veřejné moci, anebo v takovém oznámení nebo žádosti o souhlas nebo v připojených podkladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo, byť i z nedbalosti, v rozporu s jiným právním předpisem ukládá odpady nebo je odkládá, přepravuje nebo jinak s nimi nakládá, a tím způsobí poškození nebo ohrožení životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

§ 298a zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Neoprávněná výroba a jiné nakládání s látkami poškozujícími ozonovou vrstvu

(1) Kdo v rozporu s jiným právním předpisem, byť i z hrubé nedbalosti, vyrobí, doveze, vyveze, uvede na trh látku poškozující ozonovou vrstvu nebo s ní jinak nakládá, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 301 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Poškození chráněných částí přírody

Kdo, byť i z hrubé nedbalosti, poruší jiný právní předpis tím, že poškodí nebo zničí památný strom, významný krajinný prvek, jeskyni, zvláště chráněné území, evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast tak, že tím zanikne nebo je značně oslaben důvod pro ochranu takové části přírody, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

§ 307 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

Šíření nakažlivé nemoci a škůdce užitkových rostlin

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci nebo škůdce užitkových rostlin, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.³³

6.2 Přestupek

Společnost, respektive zákonodárce, považuje některá jednání na úseku ochrany zvířat za méně závažné a ponechává tak jejich trestání na úrovni méně závažných protispolečenských jednání. Tato jednání byla nazvaná pojmem přestupek. Trestní právo je určeno k ochraně zájmů stanovených trestním zákonem, které musí být užíváno pouze

³³ Ustanovení §§ 293 až 307 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

tehdy, jestliže užití jiných právních předpisů ke sjednání nápravy není možné, je zjevně neúčinné či nevhodné. Toto pravidlo se nazývá subsidiarita trestní represe.

Přestupek spadá do kategorie správních deliktů, kdy se jedná o méně závažné protiprávní jednání, za které se ukládají správní tresty, kterými jsou napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Zákon definuje přestupek jako „společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“³⁴ Přestupkového jednání se může dopustit jak osoba fyzická, tak právnická.

6.2.1 Přestupky proti zvířatům

Za týrání se podle § 4 odst. 1, zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, považuje:

- a) „nutit zvíře k výkonům, které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým schopnostem a prokazatelně překračují jeho síly,
- b) podrobit zvíře výcviku nebo veřejnému vystoupení anebo obdobnému účelu, je-li toto pro zvíře spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, jakož i vychovávat, cvičit nebo účelově používat zvíře k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům,
- c) z jiných než zdravotních důvodů
 1. omezovat výživu zvířete včetně jeho napájení, nestanoví-li zvláštní předpis jinak,
 2. podávat zvířeti potravu obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo jej jinak poškozují,
 3. omezovat bez nutnosti svobodu pohybu nutnou pro zvíře určitého druhu, pokud by omezování způsobilo utrpení zvířete,
- d) vydat slabé, nevléčitelně nemocné, vyčerpané nebo staré zvíře, pro které je další přežívání spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením, k jinému účelu než neodkladnému a bezbolestnému usmrcení,
- e) podávat zvířeti dopingové látky a jiné látky poškozující organismus s cílem změnit jeho výkon nebo vzhled,

³⁴ Ustanovení § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

- f) cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti, s výjimkou výcviku loveckého dravce, používat jiných živých zvířat jako lákadel nebo nástrah, aniž by to vyžadoval lov, štvát zvířata proti sobě, aniž by to vyžadoval lov, výcvik nebo použití ovčáckého nebo pasteveckého psa, příprava zvířete k jeho vypuštění do volné přírody nebo k činnosti uvedené v § 14 odst. 9,
- g) provádět nebo nechat provést chirurgické zákroky za účelem změny vzhledu nebo jiných vlastností zvířete, a to i v případě, že by uvedené zákroky byly provedeny za použití prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod, nejde-li o případy uvedené v § 7 odst. 3 a 4, zejména
1. kupírovat uši, ničit hlasivky nebo používat jiných prostředků k omezení hlasitých projevů zvířat anebo z jiných než zdravotních důvodů amputovat drápy, zuby, jedové nebo pachové žlázy,
 2. z jiných než zdravotních důvodů řezat paroží nebo jeho části ve vývojové fázi živé tkáně,
 3. poškozovat kosti, svaly nebo nervy křídel ptáků starších 3 dnů tak, aby bylo zabráněno jejich létání,
- h) provést technický zákrok, který vyvolá bolest, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, nebo chirurgický zákrok za účelem znemožnění nebo změny trvalého označení zvířete čipem nebo tetováním,
- i) používat podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových systémů zvířat,
- j) podávat zvířeti bez souhlasu veterinárního lékaře veterinární léčiva a přípravky s výjimkou těch, které jsou volně v prodeji, provádět krvavé zákroky, pokud nejsou prováděny osobou odborně způsobilou nebo úprava kopyt a podkovářské úkony, pokud nejsou prováděny osobou, která splňuje odbornou způsobilost podle zvláštního právního předpisu; za tyto zákroky se nepovažují paznehtářské úkony a úkony uvedené v § 64b veterinárního zákona,
- k) vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy,
- l) chovat, zejména rozmnožovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení,

- m) zasahovat do průběhu porodu způsobem, který neodpovídá obtížnosti porodu, zvyšuje bolest anebo poškozuje zdraví matky i mláďete,
- n) zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání,
- o) používat k vázání nebo k jinému omezení pohybu zvířete prostředky, které zvířeti způsobují, anebo lze předpokládat, že budou způsobovat, poranění, bolest nebo jiné poškození zdraví,
- p) usmrtit zvíře způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení.
- r) překrmovat nebo krmit zvíře násilným způsobem, nejde-li o zákrok nezbytný k záchraně jeho života nebo zachování jeho zdraví,
- s) používat živá zvířata ke krmení těch druhů zvířat, u nichž z biologických důvodů není takový způsob výživy nutný,
- t) opustit zvíře s výjimkou zvířete volně žijícího s úmyslem se ho zbavit nebo zvíře vyhnat,
- u) při manipulaci s živými rybami zbavovat ryby šupin nebo ploutví, vsouvat rybám prsty pod skřele do žáber nebo jim vtlačovat prsty do očnic anebo násilně vytlačovat jikry nebo mlíčí, pokud se nejedná o výzkum a umělý chov ryb a, nejde-li o postup stanovený zákonem o rybářství a zákonem o ochraně přírody a krajiny,
- v) označovat zvíře vymrazováním s výjimkou ryb, a označovat zvíře výžehem, s výjimkou koní, stanoví-li tak zvláštní právní předpis,
- w) chovat společně v maloobchodních prodejnách živých zvířat hlodavce samčího a samičího pohlaví, nejde-li o holata určená ke zkrmení,
- x) používat elektrický proud k omezení pohybu končetin nebo těla zvířete mimo použití elektrických ohradníků nebo přístrojů pro elektrické omračování a usmrcování zvířat anebo odchyt ryb podle zvláštního právního předpisu,
- y) jiné jednání v rozporu s tímto zákonem, v jehož důsledku dojde k utrpení zvířete.³⁵

³⁵ Ustanovení § 4 odst. 1, zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

Dalším neméně důležitým ustanovením zákona na ochranu zvířat proti týrání je ustanovení § 4 odst. 4, kde je uvedeno, že „každý je povinen zajistit, aby zvíře, které chová, nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele. To neplatí, pokud se zvíře jednoho chovatele brání útoku zvířete jiného chovatele nebo pokud zvíře chovatele brání prostor určený k jeho chovu a dále v případě pasteveckých psů při ochraně hospodářských zvířat. Toto ustanovení se vztahuje na volně žijící zvíře, pouze pokud je chováno v zajetí. Toto ustanovení se nevztahuje na zvíře chované v honitbě podle zákona o myslivosti a na loveckého dravce, pokud je používán podle zákona o myslivosti.“³⁶ Z tohoto ustanovení je patrná samotná ochrana zvířat proti usmrcení, která je však zároveň postavena do pozadí za ochranu lidských zájmů.

6.3 Okolnosti vylučující protiprávnost

V právních předpisech existují výjimky, které vylučují protiprávnost i v případě naplnění formálních a materiálních znaků určité skutkové podstaty. Okolnosti vylučující protiprávnost jsou takové okolnosti, které pachatele činu jinak protiprávního zbavují trestní odpovědnosti, nebo odpovědnosti za přestupek a jsou jimi zejména krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného, přípustné riziko a oprávněné použití zbraně. Jako příklad ze zákona na ochranu zvířat proti týrání můžeme uvést pokusy na zvířatech, které však musí být schváleny a zároveň musí být v souladu se zákonem, či jiným právním předpisem. Pokud by nedošlo k naplnění zákonných požadavků, jednalo by se o týrání zvířat.³⁷

Dále jsou v zákonech uvedeny i některé výjimky, které dovolují drobné vybočení ze zákonného rámce. Jedna z výjimek je například na „výchovu, výcvik a použití zvířete k plnění úkolů, stanovených ozbrojeným silám, bezpečnostním sborům nebo obecní policii zvláštními právními předpisy. Na výchovu a výcvik psů prováděný chovatelskými sdruženími nebo organizacemi v rámci zájmové činnosti se nevztahuje zákaz vychovávat a cvičit zvíře k agresivnímu chování vůči člověku, pokud se jedná o zadržení figuranta nebo cvičení zákusu do ochranného oděvu.“³⁸

³⁶ Ustanovení § 4 odst. 4, zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

³⁷ (2) MÜLLEROVÁ, Hana; STEJSKAL, Vojtěch. *Ochrana zvířat v právu*. 1. vydání. Praha: Academia, 2013, 319 s. ISBN 978-80-200-2317-9.

³⁸ Ustanovení § 4 odst. 3, zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

6.3.1 Krajní nouze

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajnou nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“³⁹

Zde tedy záleží na splnění několika podmínek, a to, že nebezpečí za daných okolností nebylo možné odvrátit jinak (subsidiarita), způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil (proporcionalita), ten, komu nebezpečí hrozilo, nebyl povinen je snášet. Jako příklad krajní nouze můžeme uvést zabití útočícího psa.

6.3.2 Nutná obrana

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“⁴⁰

Stejně jako u krajní nouze, musíme i u nutné obrany splnit několik podmínek a to, že útok musí přímo hrozit nebo trvat, obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku (proporcionalita). U nutné obrany není kladen důraz na subsidiaritu, z čehož však nevyplývá, že obrana musí být jediná možnost, jak odvrátit útok. Obrana však může být i mírně agresivnější. Příkladem může být fyzický útok osoby X na osobu Y. Osoba Y se může bránit i mírně nepřiměřeně, a to i v případě, že může útok odvrátit jinak, například útekem.

6.3.3 Svolení poškozeného

Trestný čin nespáchá ten, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny. Svolení však musí být dáno před nebo současně s jednáním osoby, která páchá čin jinak trestný, a to dobrovolně, vážně, určitě a srozumitelně. Pokud je svolení dáno až po spáchání činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že by tato osoba souhlas vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům udělila. Výjimkou je svolení k lékařským zákrokům, které jsou v době činu

³⁹ Ustanovení § 28 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁴⁰ Ustanovení § 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

v souladu s právním řádem a poznatky lékařské vědy a praxe. Za svolení nelze považovat souhlas k ublížení na zdraví nebo usmrcení.⁴¹

6.3.4 Přípustné riziko

Jde o případy, kdy někdo vykonává v rámci svého povolání, zaměstnání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem. Tato okolnost vylučující protiprávnost se užívá zejména při lékařských experimentech, či v hospodářské a výzkumné oblasti. Rovněž i zde je nutné splnění dalších podmínek. Výsledku není možné dosáhnout jiným způsobem, riziko odpovídá předpokládanému prospěchu, soulad s etickými hodnotami, je nutné vyhodnotit rizika před zahájením experimentu.⁴²

6.3.5 Oprávněné použití zbraně

Trestný čin nespáchá ten, kdo použije zbraň v mezích stanovených jiným právním předpisem, jako například zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky, kde je mimo jiné uvedeno, že „policista je oprávněn použít zbraň ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.“⁴³

Definice slova „zbraň“ je pak obsažena v několika právních předpisech, přičemž se některé definice shodují a některé vykazují různé odchylky. Základní definici zbraně můžeme nalézt v trestním zákoníku, kde je uvedeno, že „zbraní se rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.“⁴⁴ Další definici upravuje mimo jiné zákon o Policii České republiky takto: „zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“⁴⁵

⁴¹ Ustanovení § 30 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁴² Ustanovení § 31 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁴³ Ustanovení § 56 odst. 1, písm. h) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁴⁴ Ustanovení § 118 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

⁴⁵ Ustanovení § 56 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

7 Případové studie

Veškeré případové studie jsou založeny na skutečných případech šetřených Policií ČR, uvedená jména a adresy jsou však z důvodu zachování anonymity pozměněny.

7.1 Případová studie č. 1 – postřelený kocour

Dne 3. 2. 2021 v 15:00 hod. zjistil pan Kamil H., že jeho kocour kulhá na pravou zadní nohu. Majitel kocoura ihned odvezl ke zvěrolékaři, který jej ošetřil a z vnější části pravého stehna vyjmul olověnou diabolku. U kocoura došlo k drobné rance na kůži, přičemž k poškození stehenní kosti nedošlo. Kamil H. se následně dostavil na Policii ČR, kde o incidentu učinil oznámení.⁴⁶

Obrázek 3 – Postřelený kocour (ilustrativní fotografie)⁴⁷

Policisté uvedené jednání právně kvalifikovali jako podezření z přestupku na úseku týrání zvířat podle § 27 odst. 1, písm. b) zák. č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání. Tedy, že se fyzická osoba dopustila přestupku tím, že týrá zvíře.

Ve věci byla činěna opatření, během nichž byla zajištěna olověná diabolka z důvodu možnosti provedení balistické expertízy. Bylo požadováno vysvětlení od oznamovatele

⁴⁶ Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-5269/PŘ-2021-050218

⁴⁷ V obci Pihel někdo postřelil kocoura, případ vyšetřují kriminalisté. In: *Liberecká DRBNA* [online]. 2020 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://liberecka.drba.cz/z-kraje/ceskolipsko/24140-v-obci-pihel-nekdo-postrelil-kocoura-pripad-vysetruji-kriminaliste.html>

Kamila H., na jehož základě bylo zjištěno, že ke zranění kocoura muselo dojít dne 3. 2. 2021 v době od 07:00 hod. (kdy byl kocour ještě v pořádku) do 15:00 hod., kdy bylo zjištěno jeho zranění. Dále bylo provedeno šetření v místě bydliště Kamila H. a jeho kocoura, na základě čehož byl u sousedů zjištěn pravidelný pohyb předmětného kocoura a podařilo se vytipovat dvě osoby z okolí, které nemají ke zvířatům kladný vztah a vlastní vzduchové pušky. Od těchto osob bylo požadováno vysvětlení, během nichž se ke střelbě na kocoura pana Kamila H. nejprve žádná nedoznala. Od těchto osob však byly zajištěny celkem tři legálně drženy vzduchové pušky, které byly schopny vypálit zajištěnou olověnou diabolku. Tyto pušky byly následně odeslány na odbor kriminalistické techniky a expertíz, kde byly podrobeny odbornému balistickému zkoumání. Porovnáním zajištěné olověné diabolky vytažené ze stehna kocoura s kontrolními vzorky vystřelených diabolek ze zajištěných vzduchových pušek podezřelých, byla zjištěna shoda na jedné z těchto pušek. Byla tedy ustanovena konkrétní puška pana Radovana J., ze které vyšla diabolka, která zranila kocoura pana Kamila H. Na pušce byly následně zajištěny daktyloskopické otisky a tyto byly porovnány s databází AFIS – tedy databází, kde jsou uchovány kontrolní daktyloskopické otisky osoby. Zde však nevyšla žádná shoda. Daktyloskopické otisky z pušky proto byly uloženy k pozdějšímu porovnání.

Pan Radovan J. byl opětovně vyzván k podání vysvětlení na policejní služebnu, kde odpovídal na otázky ohledně jeho časového harmonogramu ze dne 3. 2. 2021 a na to, které osoby měly k jeho pušce přístup. Tímto bylo zjištěno, že v domě žije sám a nikdo jiný kromě Radovana J. pušku neužíval. Toto tvrzení bylo následně potvrzeno porovnáním zajištěných daktyloskopických otisků z pušky s jeho otisky prstů, během něhož byly na pušce zjištěny pouze otisky podezřelého. Na základě množství důkazů se pan Radovan J. k činu přiznal. Motivem bylo časté potulování výše zmíněného kocoura po zahradě Radovana J., a tak se majitel nemovitosti rozhodl pro výstrahu vystřelit ze své vzduchové pušky vedle zvířete proto, aby jej vyplašil. Nedopatřením však zasáhl kocoura do zadní nohy.

Orgán policie následně oznámil přestupek pana Radovana J. na příslušný úřad, přičemž bylo zároveň navrženo propadnutí vzduchové pušky. Obecní úřad obce s rozšířenou působností následně udělil panu Radovanovi J. pokutu ve výši 1 000 Kč a realizoval propadnutí vzduchové pušky, která byla užita k přestupku.

7.2 Případová studie č. 2 – napadení psem

Dne 10. 6. 2022 okolo 22:00 hod. venčila Miroslava O. své štěně rasy německý špic na ulici před svým domem. Během této chvíle (paní Miroslava měla svého psa přivázaného na vodítku) přiběhl pes rasy křížence stafordšírského teriéra s pitbulem a jejího psa napadl. Svědkem incidentu byl i majitel křížence, který k místu napadení přispěchal, vzal svého psa, připnul jej na vodítko a z místa utekl. Napadením však vzniklo štěněti zranění ve formě tržné rány na zadní straně krku, které si vyžádalo veterinární ošetření. Za toto ošetření zaplatila Miroslava O. částku ve výši 4 500,- Kč. Majitelka psa následně celou skutečnost ohlásila na linku 158.⁴⁸

Obrázek 4 – Psí boj (ilustrativní obrázek)⁴⁹

Věc byla ze strany policistů právně kvalifikována jako podezření z přestupku na úseku ochrany zvířat podle § 27 odst. 2, písm. a), g) zák. č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání. Tedy se fyzická osoba jako chovatel dopustila přestupku tím, že nezajistila jí chované zvíře tak, aby nezranilo zvíře jiného chovatele a neučinila opatření proti úniku zvířete.

⁴⁸ Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-64103/PŘ-2022-050211

⁴⁹ How to Break Up a Dog Fight Without Getting Hurt. In: *Leerburg* [online]. 9.10.2014 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://leerburg.com/dogfight.htm>

Ve věci bylo požadováno vysvětlení od Miroslavy O., která ve svém výsledku uvedla podrobný popis psa, jenž napadl její štěně, a to včetně popisu jeho majitele. V místě napadení bylo provedeno šetření k aktivnímu kamerovému systému, díky němuž se podařilo na odchodové cestě psa a jeho majitele zajistit kvalitní kamerový záznam, z nějž byly vytvořeny fotografie, které byly ukázány v rámci šetření u osob bydlících v okolí incidentu. Tímto se podařilo ustanovit majitele křížence, a to pana Vladimíra S., který byl ve věci vyslechnut a přiznal, že k popsánému incidentu došlo. Nevšiml si však jakéhokoli zranění na žádném z psích aktérů, a proto z místa odešel.

Orgán policie následně oznámil přestupek pana Vladimíra S. na obecní úřad obce s rozšířenou působností, který udělil panu Radovanovi J. pokutu ve výši 500 Kč a přikázal mu nahradit škodu způsobenou oznamovatelce Miroslavě O.

7.3 Případová studie č. 3 – ohrožení brouci

Dne 19. 7. 2021 bylo na Policii ČR přijato anonymní oznámení. Neznámá osoba na internetových stránkách portálu Bazoš.cz nabízela k prodeji přibližně 40 kusů neživých exemplářů silně ohrožených a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů brouků, kdy přílohou oznámení byla též fotografie předmětného inzerátu.⁵⁰

Obrázek 5 – Sbírka brouků České republiky (ilustrativní obrázek)⁵¹

⁵⁰ Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-59412/TČ-2018-050281

⁵¹ Sbírka brouků České republiky. In: *Vybavení škol: Obchod pro každého* [online]. 2013 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.vybaveni-skol.cz/sbirka-brouku-ceske-republiky.html>

Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z přečinu *Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami* podle § 299 odst. 2 trestního zákoníku, tedy pro podezření, že dosud neustanovený pachatel v rozporu s právním předpisem usmrtil, odejmul z přírody, zpracoval, dovezl, vyvezl, provedl, přechovával, nabídl, zprostředkoval, sobě nebo jinému opatřil exemplář chráněného druhu a spáchal takový čin na více než dvaceti pěti kusech exemplářů. Takový pachatel může být potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

K fotografiím inzerovaných brouků v uvedeném inzerátu bylo požadováno odborné vyjádření, jímž bylo potvrzeno, že v inzerátu je nabízeno celkem 31 kusů neživých exemplářů silně ohrožených a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů brouků. Od provozovatele portálu Bazoš.cz byly požadovány informace k předmětnému inzerátu, díky nimž se podařilo ustanovit IP adresu počítače, ze kterého byl inzerát podán a dále kontaktní údaje ve formě mobilního telefonu a e-mailu inzerenta. Dalším šetřením se podařilo zjistit, že IP adresa je provozována na území města Hradec Králové a zjištěný mobilní telefon a e-mailovou schránku provozuje Petr H., který bydlí v Hradci Králové, ul. Jana Masaryka 33. Zjištěná adresa byla ověřena a bylo zde provedeno šetření. Tímto policisté zjistili, že jméno Petr H. na zdejší adrese skutečně figuruje. V dalších databázích bylo ověřeno, že Petr H. (ani nikdo z jeho rodiny) nemá a nikdy neměl povolení k držení chráněných brouků.

Od okresního soudu v Hradci Králové byl prostřednictvím okresního státního zástupce vyžádán příkaz k domovní prohlídce v bytě Petra H., a to kvůli důvodnému podezření, že zde uvedená osoba v rozporu s jiným právním předpisem drží nejméně 31 neživých exemplářů silně ohrožených a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů brouků.

Dne 13. 8. 2021 byla v předmětném bytě provedena domovní prohlídka, před kterou byl proveden obligatorní výslech Petra H., jenž uvedl, že inzerát opravdu podal on sám ze svého počítače a kontaktní údaje jsou přímo na něj. Dále vypověděl, že jeho koníčkem je entomologie. Od svých 10 let se zabýval sběrem brouků, které si v polovině případů i sám preparoval a následně zakládal doma do sbírek. Sbíral veškeré brouky, kteří žijí v České republice i v zahraničí. Podezřelý při výslechu též popsal samotný proces preparace. Povolení k držení chráněných brouků nikdy neměl. Brouky sbíral sám pro sebe, nikoli pro vybrané instituce či komerční účely. Povolení ke sběru chráněných druhů brouků tudíž nikdy (jakožto pouhý nadšenec a laik) nemohl získat. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a s tím související vyhlášku č. 395/1992 Sb. - provedení zákona České národní rady

č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a její přílohy, podezřelý zná. O tom, že jsou brouci chráněni a jejich držení, prodej, nabízení a výměna je zakázána, věděl.

Dle výpovědi Petra H. zemřel v loňském roce jeho kamarád, který byl také amatérský entomolog. Od jeho rodiny následně koupil jeho sbírku. Aby se mu alespoň část nákladů navrátila, chtěl některé brouky prodat. Zcela jistě je neprodával za účelem velkého zisku. Jeho motivem byla snaha o alespoň částečnou redukci nákladů, které na odkup sbírky zemřelého vynaložil. Proto v roce 2021 některé brouky nabídl k odprodeji prostřednictvím portálu Bazoš.cz. Za prodej brouků utržil přibližně 2 000,- Kč.

Na závěr uvedl, že je celý život nadšencem a amatérským entomologem. Brouky, které má ve sbírkách, sbíral jen pro své vlastní a nikoli komerční účely. Jeho vizí v rámci sběratelství bylo vydání publikace, ve které by uvedl veškeré své nalezené brouky. Tímto by své životní hobby pomyslně zpečetil.

Po shora uvedeném výsledku byla provedena domovní prohlídka, při které došlo k zajištění sbírky, jež čítala 1 875 kusů různých druhů brouků. K těmto broukům bylo požadováno odborné vyjádření, kterým bylo zjištěno, že 368 kusů je řazeno mezi zvláště chráněné druhy ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb.

Petrovi H. bylo sděleno obvinění z přečinu neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami podle § 299 odstavec 2 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 54 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, úmyslně přechovával v přesně nezjištěné době (nejpozději do dne 19. 7. 2021) neživé exempláře jedinců ohrožených, silně ohrožených a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů živočichů (brouky) dle § 14 odstavec 2 a přílohy III vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění, kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, které získal koupí, darem, usmrcením a odejmutím z přírody. K těmto exemplářům ani nevlastnil výjimku k zákonnému držení zvláště chráněných druhů živočichů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, již vydává místně příslušný krajský úřad a dále v rozporu s § 54 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, úmyslně nabízel v průběhu měsíce července roku 2021 na aukčním portále Bazoš.cz k prodeji neživé exempláře jedinců ohrožených, silně ohrožených a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů živočichů (brouky) dle § 14 odstavec 2 a přílohy III vyhlášky č. 395/1992 Sb.,

v platném znění, kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, které získal koupí, darem, usmrcením a odejmutím z přírody, kdy tyto neživé exempláře byly zajištěny policejním orgánem) na základě příkazu k domovní prohlídce dle § 83 odstavec 1 trestního řádu, vydaným Okresním soudem v Hradci Králové. K těmto exemplářům ani nevlastnil výjimku k zákonnému držení, prodeji, nabízení k prodeji zvláště chráněných druhů živočichů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, či výjimku z komerčních aktivit dle § 15a zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů v platném znění, které vydává místně příslušný krajský úřad. Tedy v rozporu s jinými právními předpisy usmrtil, přechovával, odejmul z přírody, zpracovával, nabízel, dovezl, sobě nebo jinému opatřil jedince silně a kriticky ohroženého zvláště chráněného druhu živočicha a dále spáchal takový čin na více než dvaceti pěti kusech zvláště chráněných živočichů.

Za uvedený přečin byl Petr H. odsouzen dne 8. 9. 2022 k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok a dále k peněžitému trestu ve výši 20 000,- Kč.

7.4 Případová studie č. 4 – poškození živé části půdy

V srpnu roku 2019 oznámil Lukáš P., že na sousední louce v katastru obce Třebechovice pod Orebem neznámý pachatel za pomoci těžké techniky odváží skrývku půdy na nezjištěné místo, a porušuje tak zákon o ochraně zemědělského půdního fondu.⁵²

Obrázek 6 – Skrývka zeminy (ilustrativní obrázek)⁵³

⁵² Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-45197/TČ-2020-050281

⁵³ Skrývka zeminy, výkop a betonování základových pasů. In: *Svépomocí.cz* [online]. 2016 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.svepomoci.cz/clanek/3203-skryvka-zeminy-vykop-a-betonovani-zakladovych-pasu>

Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z Poškození a ohrožení životního prostředí podle § 293 odstavec 1 trestního zákoníku, tedy pro podezření, že dosud neustanovený pachatel v rozporu s právním předpisem úmyslně poškodil půdu ve větším rozsahu, a může být tedy potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Byl proveden výslech oznamovatele Lukáše P., jenž označil louku, kde k těžbě skřívky dochází a předal registrační značku nákladního vozidla, které zeminu z místa odváží. Z katastru nemovitostí byl ustanoven majitel pozemku, na kterém docházelo k těžbě zeminy, přičemž se jednalo o Patrika R. z Třebechovic pod Orebem. Na místo těžby se vydali policisté, kteří provedli ohledání místa trestného činu, během něhož bylo zjištěno, že došlo k vytěžení ornice a podorníci v celkové výměře 31 835 m². Na místě se však nikdo nenacházel a k těžbě již nedocházelo. V informačních systémech se podařilo zjistit majitele nákladního vozidla, které bylo k odvozu zeminy používáno. Jednalo o pana Tomáše O. Ten byl předvolán k podání vysvětlení na místní oddělení Policie ČR, kde uvedl, že si jej k odvozu vytěžené zeminy najal Patrik R. z Třebechovic pod Orebem, jenž by údajně měl být i majitelem pozemků. Tato skutečnost byla již dříve v katastru nemovitostí potvrzena. Tomáš O. uvedl, že zeminu odvážel k nedalekým stavebním pozemkům v obci Třebechovice pod Orebem, kde byla z této půdy stavěna protihluková stěna. O tom, že k těžbě ornice nemá Patrik R. povolení, nevěděl.

K podání vysvětlení byl také předvolán vlastník daného pozemku – pan Patrik R., který ve své výpovědi uvedl, že v roce 2015 dostavěl svůj rodinný dům v Třebechovicích pod Orebem, kde v současné době stále bydlí. Jelikož se jeho rodinný dům nachází poblíž železniční trati, byla součástí tehdejšího projektu smlouva se společností SŽDC, jež měla vystavět mezi jeho rodinným domem a železničním koridorem protihlukovou stěnu. Jelikož je hluk ze železniční tratě neúnosný (vlaky zde jezdí každou půlhodinu, a to i v nočních hodinách) a společnost SŽDC se ani po opakovaných urgencích ke stavbě protihlukové stěny neodhodlala, rozhodl se Patrik R. pro stavbu této stěny svépomocí a z vlastních prostředků. Pro tyto účely zakoupil pozemky mezi železniční tratí a jeho stávajícím pozemkem, aby zde mohl protihlukový val vystavět, aniž by kohokoli omezoval.

V roce 2019 se Patrik R. dohodl s panem Vladislavem T., který do té doby hospodařil na jeho pozemku v Třebechovicích pod Orebem, že tuto činnost ukončí, aby si tak mohl odvézt zeminu pro stavbu protihlukového valu. Pozemky vlastnil Patrik R. více než 13 let, ale skřívku na předmětných pozemcích započal až v roce 2019, po sklizni pana Vladislava T.

Skrývku provedl sám, neměl najatou žádnou společnost, která by práci vykonala. Veškerý vytěžený materiál převezl za svůj dům v obci Třebechovice pod Orebem, kde z něho vystavěl protihlukový val. Skrývka zeminy mu trvala asi 1 měsíc.

Patrik R. neměl žádné povolení na odstranění skrývky, jelikož se jednalo o jeho pozemky, a tak se domníval, že žádné povolení nepotřebuje. Nepředpokládal, že je zapotřebí žádat o povolení skrývky zeminy ze svých vlastních pozemků. Ke způsobu vytěžení zeminy uvedl, že se jednalo o jeho vlastní techniku nebo zapůjčenou. Jednou z jeho podnikatelských činností je výkup, prodej a financování nákladní a těžké techniky, proto má k těmto strojům přístup. Skrývku provedl do hloubky 10–15 centimetrů, a to proto, aby pan Vladislav T. mohl i nadále na těchto pozemcích pěstovat plodiny. Informaci, že má provést skrývku jen v této vrstvě, získal na internetu.

Zemina vytěžená z jeho pozemků na výstavbu valu nestačila, proto vozil zeminu i z obce Ledce. Tam zeminu kupoval od firmy, jejíž název si nepamatuje. Jaké množství ornice odtěžil, neví. O tom, že ornice a podorničí je jednou z důležitých složek životního prostředí, nevěděl.

Dále uvedl, že pozemky, na kterých provedl skrývku zeminy, jsou zahrnuty v územním plánu obce a je předpokládáno, že budou předmětem projektu výstavby. Ta by měla započít v průběhu následujícího roku. Věděl tedy, že na daných pozemcích dojde v horizontu několika měsíců ke skrývce zeminy, a proto se domníval, že se dřívějším provedením skrývky nemůže dopustit žádného protiprávního jednání.

Jelikož zde nebyl spatřován úmysl v poškození životního prostředí, bylo panu Patriku R. sděleno obvinění ze spáchání přečinu poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti podle § 294 odstavec 1, odstavec 2 písm. b) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že v přesně nezjištěné době v měsících červenec a srpen roku 2019 na pozemkové parcele číslo 1/3 nacházející se v katastrálním území Třebechovice pod Orebem, porušil ustanovení dle § 3 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu v platném znění, dále ustanovení dle § 8 odstavec 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí v platném znění tím a dále § 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění tím, že na předmětných pozemkových parcelách prostřednictvím těžké mechanizace vytěžil ornici a podorničí o celkové výměře 31.835 m², kterou si odvezl na pozemkové parcely č. 232/1 a 233/1, nacházející se v katastrálním území Třebechovice pod Orebem, ze které vybudoval

protihlukovou stěnu. Kvůli skrývce a odvozu zeminy došlo k dlouhodobému poškození složky životního prostředí, a to ke snížení mocnosti původního půdního profilu. Skrývkou byl postižen především svrchní humózní horizont, jenž je nejkvalitnější složkou půdy, neboť je stabilizován organickou hmotou, mívá příznivější půdní reakci a díky hnojení obsahuje vyšší obsah přijatelných forem živin. Dále byla odstraněním nejkvalitnější části půdy negativně ovlivněna její sorpční schopnost (tzn. schopnost zadržet a využít živiny), retenční schopnost půdy pro vodu a produkční schopnost půdy, neboť došlo ke snížení vegetační hloubky půdy s příznivějšími půdními parametry. K odstranění následků takového jednání, tzn. náklady na návoz, rozprostření ornice a na biologickou rekultivaci postižené pozemkové parcely nacházející se v katastrálním území Třebechovice pod Orebem, je třeba vynaložit náklady ve výši nejméně 2 216 428,40,- Kč. Závěrem tedy došlo v rozporu s jiným právním předpisem z hrubé nedbalosti k poškození půdy, a to na větším území a k odstranění následků takového jednání je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, přičemž takovým činem došlo k dlouhodobému poškození složky životního prostředí a půdního edafonu (živé části půdy, které obývají půdní organismy).

Za uvedený přečin byl Patrik K. odsouzen dne 12. 12. 2022 k peněžitému trestu ve výši 50 000,- Kč.

7.5 Případová studie č. 5 – týrání psa

Dne 12. 5. 2021 oznámila na Policii ČR paní Jana C., že se v jejím bytě ve 2. patře bytového domu v Hradci Králové, ul. Fučíkova 303, který měl v pronájmu Petr V. a jeho nájemní smlouva již vypršela, nacházela opuštěná a podvyživená fena křížence pitbulteriéra. Ta byla následně odvezena městskou policií do hradeckého psího útulku.⁵⁴

Obrázek 7 – Podvyživený pes (ilustrativní obrázek)⁵⁵

⁵⁴ Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-43127/TČ-2021-050281

⁵⁵ Týrání zvířat - Co můžu dělat?. In: *PESWEB* [online]. 2016 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.pesweb.cz/cz/2250.tyrani-zvirat-co-muzu-delat>

Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z přečinu týrání zvířat podle § 302 odstavec 1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit Petr V. tím, že týrá zvíře surovým nebo trýznivým způsobem a může být potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Byl proveden výslech oznamovatelky Jany C., jež uvedla, že dne 1. 3. 2020 si od ní pronajal byt na uvedené adrese pan Petr V., který řádně platil nájemné až do března roku 2021. Jelikož nájemné za duben nepřišlo, kontaktovala jej s dotazem na doplacení nájemného. Petr V. uvedl, že musel pracovníčně odjet do Havířova a že by v bytě měla bydlet jeho družka Lucie K., která nájemné uhradí. K uhrazení nájemného však nedošlo, a proto majitelka bytu dotyčnou kontaktovala. Ta uvedla, že v bytě momentálně nebydlí, jelikož s Petrem V. již netvoří partnerskou dvojici. Jana C. se poté pokoušela opětovně kontaktovat Petra V., který již na telefon, SMS a e-maily nereagoval. V průběhu celého měsíce dubna roku 2021 a začátku měsíce května roku 2021 se tedy majitelka nemovitosti v různou denní i noční dobu stavovala v bytě a zvonila na zvonek, přičemž nikdo neotevíral. Vzhledem k porušení nájemní smlouvy se domluvila na schůzce s realitním makléřem, načež došlo k odvrtní zámku na dveřích předmětného bytu, aby mohla být nemovitost nabídnuta k dalšímu pronájmu. Ve chvíli otevření dveří však bylo zjištěno, že byt je z velké části již vystěhovaný a že zde delší dobu nikdo nebydlí. Jelikož byl z jednoho pokoje slyšet psi štěkot, rozhodla se Jana C. zavolat na místo městskou policii. Po otevření pokoje zjistili, že se zde nachází podvyživený pes, v pokoji je velké množství jeho výkalů a není zde žádný zdroj jídla ani vody. Z uvedeného důvodu hlídka městské policie odvezla psa do městského útulku, kde o něj bylo postaráno. Byt byl následně ohledán a byla provedena fotodokumentace. Od oznamovatelky byla zajištěna nájemní smlouva s osobními údaji nájemce Petra V.

Následně bylo požadováno posouzení od provozovatele psího útulku v Hradci Králové, pana Oldřicha D., který uvedl, že dne 10. 5. 2021 k nim do útulku přivezla městská policie fenu křížence pitbulteriéra, která byla velmi podvyživená a agresivní. Na psovi bylo vidět, že byl velmi vysílen. Při příjmu psa nebylo možné provést veterinární prohlídku, a to z důvodu výše zmíněné agrese. Nepodařilo se tudíž zjistit ani případné čipování zvířete. Psovi začala být po menších dávkách podávána potrava společně s vodou, avšak subjektivní názor ošetřovatelky na zdravotní vyhlídky zvířete nebyl pozitivní.

Během několika dnů se však stav psa překvapivě zlepšil natolik, že mu bylo možné nasadit náhubek a provést veterinární prohlídku. Zpráva o veterinární prohlídce byla poskytnuta policejnímu orgánu. Při příjmu psa do útulku bylo též na mobilní telefon vyfoceno několik fotografií, ze kterých bylo patrné, do jaké míry byl pes vyhublý. Dle názoru ošetřovatelky byl pes týrán hlady. V rámci veterinárního vyšetření byl pes zvážen, přičemž jeho váha byla 18 kg. Odhadem by měl mít pes této velikosti při normálním výživovém stavu hmotnost 25 – 30 kg. V rámci veterinární prohlídky chtěli ošetřovatelé psovi odejmout obojek, který byl však přirostlý ke kůži, a proto bylo jeho odstranění komplikované. Do útulku přijeli za několik dní inspektoři Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj, kteří psa prohlédli a sepsali zprávu, jež byla zajištěna policejním orgánem.

Ve věci byla také vyslechnuta bývalá přítelkyně podezřelého – paní Lucie K., která vypověděla, že s Petrem V. byla v partnerském vztahu od začátku roku 2019. V době seznámení již měl fenku křížence pitbulteriéra, která se jmenovala Sheela a odhadovaný věk byl kolem 9 let. Petr V. tvrdil, že psa vlastní již tři roky a koupil jej od předchozí chovatelky. Na začátku roku 2020 se partneři společně přestěhovali do bytu v Hradci Králové, ul. Fučíkova 303, kde společně žili až do března roku 2021. V této době došlo k ukončení partnerského vztahu a Lucie K. se přestěhovala do Pardubic. Jelikož Sheela byla Petra V., staral se o ni převážně on. Lucie K. se o ni starala pouze v případech, kdy byl Petr V. v práci. Sheela byla krmena granulemi 2x denně, vodu měla v misce neustále. V době partnerského soužití byla Sheela osvalená a v dobré kondici, přičemž se její váha mohla pohybovat okolo 30 kg. K její povaze Lucie K. uvedla, že byla přítulná a hodná, nebyla agresivní. Sheelu viděla naposledy v březnu roku 2021, kdy byla v pořádku. Petr měl k Sheele pozitivní vztah. Případné tresty řešil pouze verbálně, nikoli fyzicky. V době, kdy ze společného bytu odcházela, Petr zůstal v bytě se Sheelou sám. Nyní však neví, kde Petr je a co dělá, není s ním v kontaktu.

Dne 4. 6. 2021 byl k uvedenému skutku vyslechnut podezřelý Petr V., který uvedl, že vlastní fenu křížence pitbulteriéra jménem Sheela, které je okolo 12 let. Psa si Petr V. pořídil od neznámé inzerentky z Prahy. Sheela byla v té době v dobré kondici a vážila okolo 30 kg. Se zvířetem bylo údajně pravidelně docházeno k veterináři, očkovací průkaz měl mít Petr V. dle jeho slov v bytě, policejnímu orgánu jej však nikdy nedoložil. Naposledy byl pes očkovan po převzetí od předchozí majitelky. Psa dle výpovědi odčervoval sám, žádné zdravotní problémy neevidoval.

Dne 1. 5. 2021 musel Petr V. odjet pracovně do Havířova a měl požádat svého známého Miloše M., aby se mu o psa staral. Měl mu dát i klíče od svého královéhradeckého bytu a nakoupit granule a konzervy do zásoby. Původně měl v Havířově pobývat pouze 14 dní, kvůli pracovnímu vytížení se však tento čas prodloužil natolik, že si zde Petr V. musel pronajmout bydlení. Když odjížděl z Hradce Králové, byla Sheela v dobrém výživovém stavu. Na dotaz, zda někdy kontaktoval svého známého Miloše M., uvedl, že nikoliv. O psa se tedy nezajímal. V tomto ohledu uznal svou chybu. Dle jeho slov „měl myšlenky zcela někde jinde a na psa si nevzpomněl“. Mylně předpokládal, že se kamarád o psa postará.

Na otázku, zda ví, kde v současné době Sheela je a v jakém se nachází stavu, odpověděl, že předpokládá, že je stále v bytě v Hradci Králové, ve kterém bydlel a že je v pořádku. Ve chvíli, kdy byl Petr V. konfrontován ohledně současného zdravotního stavu Sheely při příjmu v psím útulku (zde bylo zjištěno, že fena váží 18 kg, má dlouhodobě neléčené záněty uší a na krku má odřeniny po obojku, přerostlé drápy) majitel odpověděl, že o obojku nic neví a drápy pravidelně stříhal (v bytě byly nalezeny nůžky k tomuto určené). O zánětech v uších neměl ponětí. Nad stávající hmotností zvířete vyjádřil lítost, stejně tak nad celkovým zdravotním stavem, který kvůli neadekvátní péči o zvíře vznikl. Trval však na tom, že „vzhledem ke starostem, které měl, mu nezbýval čas na pomyšlení nebo zájem o stav jeho psa.“

Dále byl ve věci vyslechnut i Miloš M., který se měl o psa v době nepřítomnosti podezřelého Petra V. starat. Ten ve své výpovědi uvedl, že Petra V. zná ze zaměstnání, přičemž oba pracovali u bezpečnostní agentury. Jejich přátelství trvalo do doby, než mu Petr V. přebral jeho přítelkyni Lucii K., k čemuž došlo na počátku roku 2019. Od té doby nebyli v kontaktu. Naposledy se viděli v zimě roku 2020.

O tom, že Petr V. choval psa, ví. Sporadicky jej v minulosti sám venčil. Jednalo se o fenu křížence pitbulteriéra jménem Sheela. Miloš M. uvedl, že ho Petr V. od roku 2019 nepožádal, aby tohoto psa pohlídal. Klíče od jeho bytu nikdy neměl a ani mu nepředával krmivo pro psa. Dále Miloš M. uvedl, že psa venčil jen výjimečně, jelikož toto zařizovala primárně (nyní již bývalá) přítelkyně Petra V. – paní Martina Z. Psa Petr V. údajně často nechával samotného doma a nechtěl s ním nikam chodit.

Dne 14. 7. 2021 bylo Petrovi V. sděleno obvinění ze spáchání přečinu Týrání zvířat podle § 302 odstavec 1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že v přesně nezjištěné době, nejméně však v řádu týdnů před datem 12. 5. 2021, kdy v Hradci Králové v ulici Fučíkova 303 ponechával dlouhodobě a bez dozoru svého psa křížence plemena pitbulteriér. Nezajistil mu dostatek potravy, tekutin, pohybu, ani pobyt v hygienicky nezávadném prostředí, když jej ponechával v prostředí dlouhodobě znečištěném psími výkaly a zanechal jej v izolaci bez uspokojení základních sociálních potřeb. Tímto dlouhodobě nedodržel povinnosti chovatele stanovené v § 4 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a nezabezpečil tak zvířeti přiměřené podmínky v zájmovém chovu, jak to ukládá § 13 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, když svého výše zmíněného psa vystavil působení negativních stresových vlivů biologické povahy v podobě duševních útrap, fyzikální povahy v podobě nedostatku pohybu, hladovění a žíznění i chemické povahy v podobě nuceného pobytu v dráždivém mikroklimatu. Tyto okolnosti danému zvířeti způsobily zdravotní problémy, stavy bolesti a utrpení trýznivým způsobem. Tedy týral zvíře trýznivým způsobem.

Za uvedený přečin byl Petr V. odsouzen dne 2. 1. 2023 k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok, a dále k peněžitému trestu ve výši 25 000,- Kč.

7.6 Případová studie č. 6 – týrání kočky

Dne 5. 4. 2020 v rámci prověřování krádeže jízdního kola v Hradci Králové zajistila hlídka Policie ČR kamerový záznam. Vyhodnocením tohoto kamerového záznamu bylo zjištěno, dne 5. 4. 2020 v 03:45 hodin vstoupil do bytového domu muž s kočkou v podpaží, následně ji v chodbě před výtahem hodil na podlahu a snažil se jí nohama zabránit, aby utekla. Poté ji chytl rukou za kůži na hřbetě, zvedl do výšky a šel s ní zpět k výtahu, kde ji hodil na zrcadlo. Zde kočce následně oběma nohama na několik sekund přišlápl zadní nohy a hlavu. Do zvířete dále několikrát opakovaně kopal. Muž následně jel do 7. patra domu, kde již nejsou další kamery.⁵⁶

⁵⁶ Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-119505/TČ-2021-050271

Obrázek 8 – Týrání kočky (ilustrativní obrázek)⁵⁷

Na základě těchto zjištění byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání přečinu týrání zvířat dle § 302 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, tím že uvedeným jednáním bezdůvodně vystavil zvíře působení negativních stresových vlivů biologické povahy v podobě duševních útrap a stresu a fyzikální povahy v podobě vyvolání nepřiměřené bolesti, utrpení a neúměrného fyzického vyčerpání. Tímto jednáním pachatel porušil § 2 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a § 4 odst. 1 písm. k), n) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, tedy týral zvíře zvláště surovým a trýznivým způsobem na místě veřejnosti přístupném.

Policejní orgán v dané věci vyslechl Evu J., která je předsedkyní Společenství vlastníků jednotek v uvedeném bytovém domě v Hradci Králové. K osobě pachatele uvedla, že se jedná o muže, kterého osobně nezná, ale na dané adrese jej opakovaně zahlédla, jelikož se v nedávné době přistěhoval ke své přítelkyni do jednoho ze zdejších bytů. V minulosti v domě údajně poškodil kamerový systém.

Fotografie z kamerového záznamu byly zaslány ke ztotožnění na okolní útvary Policie ČR, načež byl podezřelý ztotožněn jako David F., který je známou kriminálně závadovou osobou zabývající se krádežemi a zároveň je i uživatelem drogy pervitin. David F. měl na sobě i stejné oblečení, v němž byl o dva dny déle kontrolován hlídkou Policie ČR.

⁵⁷ Cat Found With Three Broken Legs: Foster's Boyfriend Being Investigated For Animal Abuse. In: *Cole & Marmalade site* [online]. 26.2.2019 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://coleandmarmalade.com/2019/02/26/cat-found-with-three-broken-legs-fosters-boyfriend-being-investigated-for-abuse/>

Podezřelého na fotografiích z kamerového záznamu identifikovala i jeho tehdejší přítelkyně Zuzana M., a to zejména podle obličeje, postavy a oblečení. Otec prověřovaného (Martin F.) využil svého práva a k věci se odmítl vyjádřit z důvodu, že by sobě nebo osobě blízké mohl svou výpovědí způsobit nebezpečí trestního stíhání.

Od Krajské veterinární správy pro Královéhradecký kraj bylo vyžadováno odborné vyjádření k zajištěnému kamerovému záznamu, na základě kterého je zřejmé, že podezřelý zacházel s kočkou obzvláště trýznivým způsobem. Zvíře se po opakovaném hrubém zacházení snažilo ukrýt. Bylo však paralyzované bolestí a stresem, jelikož jej při každém pokusu o únik David F. znovu chytil a opět s ním úmyslně a trýznivě zacházel. Při opakovaném pádu na tvrdou zem z výšky, při kopání do těla zvířete plnou silou a při stoupaní na tělo zvířete došlo s největší pravděpodobností přinejmenším k pohmoždění měkkých tkání a vnitřních orgánů. Obvykle však při takovém hrubém zacházení dochází i ke zlomeninám a vnitřnímu krvácení, obzvláště pokud je takové konání opakováno. Z doložených materiálů nevyplývá a Krajské veterinární správě není známo, jaký byl následný stav zvířete po útocích, zda bylo ošetřeno, či došlo k jeho úhynu. Pokud došlo k úhynu zvířete, byl by porušen § 4 odst. 1 písm. p) zákona na ochranu zvířat proti týrání, kdy se za týrání považuje usmrcení zvířete způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení.

Účelem zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozováním jejich zdraví, pokud byly způsobeny, byť z nedbalosti, člověkem. Podle § 4 odst. 1 písm. k) zákona na ochranu zvířat proti týrání se za týrání považuje bezdůvodné vyvolání nepřiměřeného působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy. Podle §4 odst. 1 písm. n) zákona na ochranu zvířat proti týrání se za týrání považuje zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání. Podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona na ochranu zvířat proti týrání se za týrání považuje používání podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových systémů zvířat. Podle § 2 odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání se týrání zakazuje.

Krajská veterinární správa státní veterinární správy pro Královéhradecký kraj na základě prostudování spisového materiálu a zhlédnutí kamerového záznamu dospěla k závěru, že došlo k porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání. Zároveň zdůraznila, že celé jednání vykazuje známky týrání zvláště surovým a trýznivým způsobem v prostorách vestibulu domu a výtahu, což jsou místa veřejná a veřejnosti přístupná.

Ve věci byl vyslechnut prověřovaný David F., který uvedl: „Tohoto jednání jsem se nedopustil. Byly mi ukázány kamerové záznamy a osoba na kamerovém záznamu je mi jen podobná. Já jsem se tohoto jednání nedopustil. Dále se k tomuto nemám už dál co vyjádřit. Pokud jde o místo, kde se toto mělo stát, tak uvádím, že tato adresa mi je známá, vím, jak vypadá tento výtah. Do předmětného bytového domu jsem chodil za mou tehdejší přítelkyní Zuzanou M., a ta měla pouze psa. Zuzana bydlí v 7. patře, tudíž jsem předmětným výtahem jezdil. Kdo v tomto bytovém domě měl kočku, nevím.“

Dne 14. 7. 2021 bylo Davidu F. sděleno obvinění ze spáchání přečinu týrání zvířat dle § 302 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že dne 5. 4. 2020 v 03:45 hodin vstoupil do domu, na místě veřejnosti přístupném, muž s kočkou nezjištěného pohlaví a stáří, kterou držel v ruce, následně ji v prostoru chodby před výtahem pustil na podlahu a snažil se jí nohama zabránit, aby utekla. Po odchycení ji uchopil rukou za kůži na hřbetě a šel s ní zpět k výtahu, kde po vstupu do výtahu kočku hodil na zrcadlo, kočka spadla na podlahu výtahu, a následně ji oběma nohama na několik sekund přišlápl levou botou zadní nohy a pravou botou hlavu. Tímto jednáním bezdůvodně vystavil zvíře působení negativních stresových vlivů biologické povahy v podobě duševních útrap a stresu, a fyzikální povahy v podobě vyvolání nepřiměřené bolesti, utrpení a neúměrného fyzického vyčerpání, čímž svým jednáním porušil § 2 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a § 4 odst. 1 písm. k), n) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, tedy týral zvíře zvláště surovým a trýznivým způsobem na místě veřejnosti přístupném.

David F. byl mimo shora uvedený případ souzen i za loupež, krádeže a týrání osoby ve společném obydlí, za což byl dne 3. 5. 2021 odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 let.

7.7 Případová studie č. 7 – zastřelení psa

Dne 3. 3. 2021 v 15:20 hodin byla vyslána hlídka Městské policie Hradec Králové do ulice Na Rybárně, kde mělo dojít k napadení oznamovatele Lukáše K. volně pobíhajícím psem, jenž jej měl kousnout do nohy.⁵⁸

Obrázek 9 – Syn zbraní bránil matku před útokem agresivního psa (ilustrativní obrázek)⁵⁹

Hlídka městské policie se dostavila na místo v 15:26 hodin, kde se k ní přihlásil oznamovatel, který uvedl, že jej napadl pes rasy pitbulteriéra hnědé barvy, jenž následně odběhl na blízkou louku. Došlo pouze roztržení tepláků a k povrchovému zranění lýtka Lukáše K., které si nevyžádalo lékařské ošetření.

Strážníci si vyžádali příjezd kolegy z odchytové služby a po jeho příjezdu se vydali psa hledat. U zdejší ubytovny slyšeli náhlý křik, a proto obratem běželi k místu, odkud se hluk ozýval. Zde našli muže, který vylezl na strom, pod nímž štěkal pes odpovídající popisu. Jelikož byl pes agresivní, rozhodli se strážníci psa uspat pomocí uspávací pušky. Psa ze vzdálenosti 20 metrů střelili narkotizační šipkou, načež se v tom okamžiku pes proti strážníkům rozeběhl a pokusil se na ně zaútočit. Na základě této skutečnosti nezbyvala již jiná

⁵⁸ Případ řešený Městskou policií Hradec Králové v roce 1998

⁵⁹ VIDEO: Syn zbraní bránil matku před útokem agresivního stafforda. In: *IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ* [online]. 2020 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/cesko-plzen-utok-psa-obrana-pistole-vystrel-policie.A200721_183622_plzen-zpravy_wass

možnost než agresivního psa střílet služební zbraní. Pes po výstřelu na následky zranění na místě podlehl.

Na místo byla přivolána hlídka Policie ČR, která provedla ohledání místa a celou věc zadokumentovala. Volný pohyb psa byl kvalifikován jako podezření z přestupku na úseku ochrany zvířat podle § 27 odst. 2, písm. g) zák. č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání. Tedy se fyzická osoba jako chovatel dopustila přestupku tím, že neučinila opatření proti úniku zvířete. A jednání psa, za které je odpovědný jeho majitel, bylo právně kvalifikováno jako ublížení na zdraví podle § 7 odst. 1, písm. b) zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v souběhu s poškozením věci podle § 8 odst. 1, písm. a), bod 4 zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Jednání strážníků bylo právně kvalifikováno jako poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, které bylo následně odloženo, jelikož použití zbraně a zastřelení psa bylo vyhodnoceno jako oprávněné. Ve věci byly zajištěny kamerové záznamy z osobních kamer strážníků, jež byly následně vyhodnoceny a na základě těchto záznamů bylo požadováno odborné vyjádření znalce. Ten ve svém posudku uvedl, že se v tomto případě jednalo o krajní nouzi. Útok psa byl posouzen jako přímo hrozící nebezpečí, podmínka subsidiarity byla odvrácena použitím uspávací pušky, která však nezafungovala. Vzhledem k rozlehlému prostranství se strážníci neměli před psem kam schovat nebo utéct. Hrozící nebezpečí tedy nebylo možné odvrátit jinak. Život člověka je důležitější než život zvířete, tedy způsobený následek není stejně závažný, ba ani závažnější než ten, který hrozil. Zároveň se jednalo i o oprávněné použití zbraně, kdy strážník je podle § 20 odst. 1, písm. a) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, oprávněn použít služební zbraň za podmínek nutné obrany, nebo krajní nouze.

Policisté dále v okolí místa činu provedli šetření k majiteli psa, který však nebyl zjištěn. Pes neměl obojek, známku ani čip. Fotografie psa byla zveřejněna na webových stránkách města Hradce Králové a na sociálních sítích z důvodu, zda psa dokáže někdo identifikovat, což by mohlo vést ke ztotožnění majitele a objasnění celého případu. Nikdo se však s žádným poznatkem nepřihlásil a přestupek byl odložen, neboť nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba.

7.8 Případová studie č. 8 – pytláctví

Dne 4. 11. 2020 bylo na obvodním oddělení Policie ČR Nový Bydžov přijato oznámení od myslivce Karla P., který při honitbě poblíž obce Hrádek našel v lese celkem 7 drátěných ok, jež se používají k pytláčení zvěře. Ve dvou okách byly chyceny srny, které vysvobodil a vypustil do volné přírody.⁶⁰

Obrázek 10 – Muž hlídal vinici pomocí drátěných pytláckých pastí (ilustrativní obrázek)⁶¹

Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z přečinu pytláctví podle § 304 odstavec 1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit dosud neustanovený pachatel tím, že neoprávněně lovil zvěř v hodnotě nikoli nepatrné a může být potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Byl proveden výslech oznamovatele Karla P., který uvedl, že dne 3. 11. 2020 měli v lese u obce Hrádek hon, během něhož při nahánění zajíců našel v lesním porostu poblíž nezpevněné cesty mezi obcemi Hrádek a Radostov celkem 7 drátěných ok, která se používají právě pro lov zvěře. Ve dvou okách byly chyceny srny, které měly oka uvázána okolo krku. Srny nemohly být chyceny dlouho, jelikož měly stále dostatek sil a na jejich krku nebyly

⁶⁰ Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-101175/TČ-2018-050271

⁶¹ Muž hlídal vinici s pomocí drátěných pytláckých pastí, hrozí mu trest. In: *IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ* [online]. 2012 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/hlidac-nastrazil-kolem-vinice-pytlacka-oka.A120725_135820_zlin-zpravy_sot

hluboké rány. K srnám se Karel P. připlížil a oka přestříhl kombinovanými kleštěmi, které nosí u sebe. Následně hlídku Policie ČR na místo nálezu zavedl.

Policisté provedli ohledání místa činu, při němž byla zajištěna drátěná oka, která byla podrobena odbornému zkoumání z oboru genetiky a mechanoskopie. Nejprve se oka zaslala na genetické zkoumání, během kterého byl zajištěn mužský DNA profil, jež se porovnáním v národní databázi bohužel nepodařilo ztotožnit. Dále byla drátěná oka odeslána na mechanoskopii, kterou se zkoumalo místo stříhu, jež následně může být porovnáno s určitým nástrojem. Porovnáním stříhu s databází se podařilo zjistit pouze druhovou shodu, a to s výsledkem, že stříh vytvořily štípací kleště. Konkrétní nástroj zjištěn nebyl.

Šetřením v okolí místa činu se podařilo zjistit, že nezpevněná cesta je snímána soukromou fotopastí jednoho z místních myslivců, a to Lukáše K, který byl následně vyslechnut. Uvedl, že fotopast zde má umístěnou kvůli monitorování migrace zvěře a záznamy policistům poskytl. Na záznamech bylo dne 1.11.2020 ve 23:02 hodin zachyceno menší tmavé vozidlo, které se vzhledem ke špatné kvalitě záznamu nepodařilo přesněji identifikovat.

Na místo byly ze strany Policie ČR nainstalovány operativní fotopasti a prostor byl pravidelně monitorován. Nebylo ovšem zjištěno, že by se v dané lokalitě pohybovaly podezřelé osoby, které by mohly mít souvislost s daným případem pytláctví. Od doby oznámení již k dalším nálezům pytláckých ok nedošlo. Karel P. uvedl, že se členy mysliveckého spolku kontrolovali i přilehlé pozemky v rámci jejich honitby, avšak ani zde žádná další oka nenašli. Dále byla ve věci prováděna další šetření za účelem zjištění poznatků vedoucích k osobě pachatele prověřovaného trestného činu. Prováděnými šetřeními se nepodařilo získat žádný relevantní poznatek o osobě pachatele. Z tohoto důvodu byl skutek odložen, neboť se nepodařilo zjistit skutečností opravňujících zahájit trestní stíhání proti konkrétní osobě.

8 Vyhodnocení případových studií

V předchozí kapitole byly vybrány nejzajímavější případy, které byly šetřeny ze strany Policie České republiky Královéhradeckého kraje. Z důvodu citlivosti údajů byla místa, data a jména pozměněna.

8.1 Vyhodnocení oznámení skutku

Pokud se zaměříme na osobu oznamovatele a jeho vztah k oznamovanému skutku, zjistíme, že ve většině případů má oznamovatel nějaký osobní nebo profesní vztah k dané věci. Pokud se nejedná o anonymní oznámení, které může pocházet od osoby, jež se v dané problematice orientuje (případová studie číslo 3 – ohrožení brouci), jedná se většinou o osoby, které vlastní ohrožené zvíře, popřípadě k němu mají blízký vztah. A to profesní nebo osobní. Můžeme tedy konstatovat, že v dnešní (uspěchané) době se mnoho lidí nezajímá o cizí problémy. Pokud již k řešení dojde, je to často teprve v případě, kdy se jich daná problematika osobně dotýká.

Z hlediska včasnosti oznámení a jeho vlivu na stádium týrání můžeme konstatovat, že ve většině případů byla oznámení učiněna ihned, jakmile se o týrání oznamovatel dozvěděl. Nedošlo tak k prodlení a eskalaci následků týrání zvířat, které mohly vést i ke smrti zvířete. Naopak se oznamovatel snažil zvířeti pomoci obratem, aby již déle netrpělo.

8.2 Vyhodnocení šetření ze strany Policie České republiky

Veškeré úkony policejního orgánu (pokud se jedná o podezření z trestného činu) nebo orgánu policie v případě podezření z přestupku, jsou jasně definované zákony a policisté musí ve věci konat. Každý jednotlivý skutek bývá přidělen dle složitosti minimálně jednomu policistovi, ve složitějších případech může být zřízen i vyšetřovací tým. V případě trestných činů navíc dozoruje práci policisty státní zástupce, který je nejvyšší autoritou trestního řízení, dozoruje spisový materiál, a to včetně práce policistů při jejich vyšetřování. Každý jednotlivý policista se také musí řídit etickým kodexem, který jej zavazuje činit veškerá dostupná opatření k objasnění konkrétního skutku. Při vyhodnocování šetření nebylo tedy shledáno ze strany Policie České republiky žádné pochybení.

8.3 Vyhodnocení udělené sankce

Pokud se zaměříme na konkrétní případy a sankce, které pachatelé obdrželi za porušení zájmu chráněného zákonem – tedy nechránili zvířata – zjistíme, že tyto tresty jsou velmi nízké. Trestní zákoník a další podpůrné zákony na ochranu zvířat jsou dle mého subjektivního názoru postaveny dobře, tresty za porušení zájmu chráněného zákony jsou adekvátní a zvířata mají dostatečnou zákonnou ochranu. Soudce či správní orgán má k volbě širokou škálu sankcí a může se rozhodnout dle škodlivosti konkrétního jednání.

Ke kolizi však dochází u správních orgánů a soudů, kde jsou vyměřovány tresty na dolní hranici sazby a ochrana zvířat tedy není natolik dokonalá, jak se většina veřejnosti domnívá. Jde tedy pouze o lidský faktor, který může míru ochrany zvířat ovlivnit a udělit tak vyšší trest. Soudci však v současné době velice často sahají k nižším trestům, což je pravděpodobně zapříčiněno přeplněním věznic. Proto je šance, že se situace ohledně výše trestů za danou problematiku může časem zlepšit. Musí však nastat ještě mnoho změn v systému soudního trestání a vězeňství.

8.3.1 Případová studie č. 1 – postřelený kocour

Za postřelení kočky, a tedy přestupek podle § 27 odst. 1, písm. b) zák. č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, lze uložit mimo jiné pokutu do 1 000 000 Kč. Pachateli byla udělena pokuta ve výši 1 000 Kč a propadnutí vzduchové pušky, která měla hodnotu okolo 2 000 Kč. Procentuálně vyjádřeno jde to 0,3 % z celkové možné pokuty. Jednání pachatele bylo úmyslné a v případě, že by se netrefil pouze do nohy, mohl zapříčinit i smrt zvířete.

8.3.2 Případová studie č. 2 – napadení psem

Za napadení psa psem, kterého si majitel nehlídal (ačkoliv měl), a tedy přestupek podle § 27 odst. 2, písm. a), g) zák. č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, lze uložit mimo jiné pokutu do 400 000 Kč. Pachateli, který jednal z nedbalosti, byla udělena pokuta ve výši 500 Kč a nahrazení škody za ošetření psa poškozené. V případě, kdyby se tohoto jednání pachatel dopustil poprvé, zdá se být výše pokuty adekvátní, jelikož se nepozorný psovod pravděpodobně dostatečně poučí a psa bude mít pro příště více pod dohledem. Pokud by psovod venčil svého psa opět bez dozoru, je možné sáhnout i po vyšší pokutě.

8.3.3 Případová studie č. 3 – ohrožení brouci

Za sběr, usmrcení a přechovávání neživých exemplářů silně ohrožených a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů brouků, a tedy přečin Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami podle § 299 odst. 2 trestního zákoníku, za který lze pachateli uložit trest odnětí svobody až na tři léta, zákaz činnosti nebo propadnutím věci, obdržel pachatel odsuzující rozsudek k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 měsíců s podmíněným odkladem na 1 rok, a dále peněžitý trest ve výši 20 000,- Kč.

Jednání pachatele bylo úmyslné a o tom, že nesmí chráněné brouky bez povolení držet, prodávat, nabízet a směňovat, věděl. Z rozsáhlé sbírky čítající celkem 1875 exemplářů bylo celkem 368 kusů zvláště chráněných. Jde tedy o spodní hranici trestu a subjektivně se obávám, že v tomto případě soudce pachatele od budoucího páchání obdobné trestné činnosti příliš neodradil. Domnívám se, že by bylo na místě uložit dále sankci propadnutí neoprávněně drženy 368 kusů zvláště chráněných druhů brouků.

8.3.4 Případová studie č. 4 – poškození živé části půdy

Pachatel neoprávněně za pomoci těžké techniky vytěžil a odvezl skrývku půdy, čímž spáchal přečin poškození a ohrožení životního prostředí podle § 293 odstavec 1 trestního zákoníku. Za uvedený trestný čin hrozil pachateli trest odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti. Za uvedený skutek byl pachatel potrestán peněžitým trestem ve výši 50 000,- Kč.

Ku prospěchu pachatele hraje hlavní roli skutečnost, že pozemek byl v jeho vlastnictví a v průběhu několika měsíců se na uvedeném místě mělo stavět. Na druhou stranu vytěžená půda byla o velkém plošném rozsahu, a to 31 835 m², což by měla být pro pachatele přitěžující okolnost. Peněžitý trest se uděluje v denních sazbách o nejmenší délce 20 dní a nejvíce 730 dní, kdy denní sazba činí nejméně 100,- Kč a nejvíce 50 000,- Kč.⁶² Nejnižší peněžitý trest by měl být tedy 2 000,- Kč a nejvíce 36 500 000,- Kč. Jedná se tedy o spodní hranici peněžitého trestu.

⁶² Ustanovení § 68 odst. 1, 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 15. 4. 1992. ISSN 1211 1244.

8.3.5 Případová studie č. 5 – týrání psa

Vlastník nechal svého psa bez potřebné péče, jídla a pití po dobu několika týdnů, čímž spáchal přečin týrání zvířat podle § 302 odstavec 1 trestního zákoníku, za což mu hrozil trest odnětí svobody v délce od šesti měsíců až po tři léta, zákaz činnosti nebo propadnutím věci. Za tento přečin byl pachatel odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců s odkladem na 24 měsíců, a dále k peněžitému trestu ve výši 25 000,- Kč.

Dle znaleckého posudku pes trpěl několik týdnů, a pokud by nebyl včas nalezen, došlo by k jeho utýrání. Smrti psa zabránila pronajímatelka bytu. Sám majitel se tedy neúčastnil na záchraně psa a nechal by jej zemřít, kdyby nezasáhla jiná osoba. Ačkoli nedošlo k nejhorší variantě, tzn. úhynu psa, pachatel byl potrestán relativně mírně, jelikož šlo o spodní hranici možného trestu.

8.3.6 Případová studie č. 6 – týrání kočky

Za kopání do kočky a házení s ní o zem a zeď, což bylo dle znaleckého posudku posouzeno jako zvlášť surový a trýznivý způsob na místě veřejnosti přístupném, tedy přečin týrání zvířat dle § 302 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, hrozil pachateli trest odnětí svobody na jeden rok až pět let nebo zákaz činnosti. Pachatel byl ve věci souzen i za loupež, krádeže a týrání osoby ve společném obydlí, za což byl odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 let.

Za nejzávažnější čin, který pachatel spáchal, tedy zvlášť závažný zločin loupež podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku, hrozil pachateli trest odnětí svobody na dvě léta až deset let. Vzhledem k tomu, že byl pachatel v minulosti již několikrát soudně trestán a nepoučil se ze svých chyb, zdá se být trest odnětí svobody v trvání 6 let adekvátním. Na druhou stranu by pachatel v angloamerickém režimu práva mohl dostat trest odnětí svobody v trvání i více než 20 let. V tomto případě měl obviněný štěstí, že se v našem státě ukládá pouze jeden úhrnný trest.

8.3.7 Případová studie č. 7 – zastřelení psa

V této případové studii šlo o okolnost vylučující protiprávnost a ochranu vyššího zájmu chráněného trestním zákonem, a tedy zde k žádnému trestu nebylo přistoupeno, což je správné. Přestupek volně pobíhajícího psa bez dozoru majitele potrestán nebyl z důvodu, že se majitele nepodařilo ustanovit.

8.3.8 Případová studie č. 8 – pytláctví

Za nastražení pytláckých ok k neoprávněnému lovu zvěře, a tedy přečin pytláctví podle § 304 odstavec 1 trestního zákoníku, hrozil pachateli trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci.

V uvedené případové studii nedošlo k usmrcení zvěře, jelikož chycené srny v pytláckých okách našel pozorný myslivec a vysvobodil je, aniž by jim vzniklo vážné zranění. Pachatele se i přes veškeré úsilí policejního orgánu nepodařilo ustanovit, a tak nedošlo k jeho potrestání.

Obrázek 11 – Za mřížemi (ilustrativní obrázek)⁶³

⁶³ (11) Veselka za mřížemi: 3 ženy, které si vzaly vrahy. In: *Epocha Plus* [online]. 2016 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://epochaplus.cz/veselka-za-mrizemi-3-zeny-ktere-si-vzaly-vrahy/>

9 Statistická data týrání zvířat v Královéhradeckém kraji

Statistická data jsou zpracována za dostupná období, aby nám sdělila co nejvyšší vypovídající hodnotu, a to ve třech časových rozmezích. Jedná se o zpracování trestných činů a přestupků na území Královéhradeckého kraje v oblasti týrání zvířat z roku 2017, 2019 a 2021. Statistické přehledy trestné činnosti jsou dostupné z webových stránek <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx> a přehledy přestupků jsou čerpány z interního systému Policie České republiky po předchozím souhlasu nadřízeného služebního funkcionáře.

9.1 Statistický přehled trestné činnosti

Za rok 2017 bylo v Královéhradeckém kraji evidováno celkem 7 230 trestných činů, z toho bylo objasněno 4 654 skutků, což odpovídá objasněnosti 64,4 %. Celková způsobená majetková škoda byla ve výši 397 000 000,- Kč.

Pro porovnání bylo v celé České republice v roce 2017 evidováno celkem 202 303 trestných činů, z nichž bylo objasněno 4 654 skutků, tedy 46,9 %. V roce 2019 bylo celkem 199 221 skutků s objasněností 46,8 %. V roce 2021 bylo evidováno 153 223 skutků s objasněností 47,3 %. Z těchto statistik můžeme vyčíst, že trestná činnost z dlouhodobého hlediska ustupuje. S válkou na Ukrajině se však velice rozmohla internetová trestná činnost ve formě podvodů, tudíž v roce 2022 a 2023 lze předpokládat navýšení těchto statistických čísel.

Pokud se zaměříme pouze na trestnou činnost páchanou v oblasti týrání zvířat a ochrany zvířat proti týrání, jsou statisticky evidované pouze trestné činy pytláctví podle § 304 trestního zákoníku, týrání zvířat podle §§ 302 a 303 trestního zákoníku a ohrožení životního prostředí spáchané úmyslně podle §§ 293, 294a, 295, 297, 298, 298a, 299, 301 trestního zákoníku, a ohrožení životního prostředí spáchané z nedbalosti podle §§ 294, 294a, 295, 297, 298, 298a, 300, 301 trestního zákoníku, které jsou níže zpracovány do přehledných tabulek a grafů.

Klasifikace skutku	Registrováno	Objasněno	% objasněnosti	Škoda v Kč
Pytláctví	7	3	42,9 %	91 000
Týrání zvířat	1	1	100 %	0
Ohrožení životního prostředí – úmyslné	0	0	0 %	0
Ohrožení životního prostředí – nedbalostní	2	0	0 %	80 000

Tabulka 1 – Přehled trestných činů pro rok 2017 v Královéhradeckém kraji

V roce 2019 celková kriminalita v Královéhradeckém kraji mírně klesla, a to na celkový počet 7 132 trestných činů s objasněností 61,6 %. Celková způsobená škoda byla pak vyčíslena na částku 1 068 066 000,- Kč.

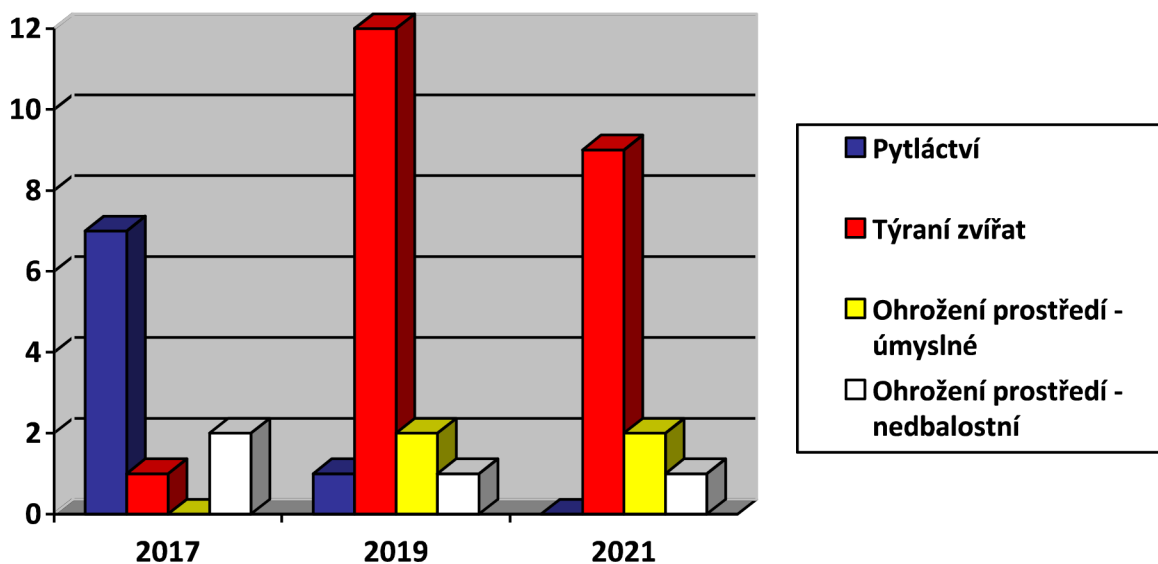
Klasifikace skutku	Registrováno	Objasněno	% objasněnosti	Škoda v Kč
Pytláctví	1	0	0 %	10 000
Týrání zvířat	12	6	50 %	51 000
Ohrožení životního prostředí – úmyslné	2	1	50 %	0
Ohrožení životního prostředí – nedbalostní	1	1	100 %	0

Tabulka 2 – Přehled trestných činů pro rok 2019 v Královéhradeckém kraji

Jak lze předpokládat ze statistiky celkové trestné činnosti, klesl v roce 2021 počet spáchaných trestných činů i v Královéhradeckém kraji, a to na celkový počet 5 268. Objasněno bylo celkem 3 301 skutků, což odpovídá 62,7 %. Škoda, která byla způsobena těmito trestnými činy, byla vyčíslena na částku 2 367 340 000,- Kč.

Klasifikace skutku	Registrováno	Objasněno	% objasněnosti	Škoda v Kč
Pytláctví	0	0	0 %	0
Týrání zvířat	9	2	22,2 %	5 000
Ohrožení životního prostředí – úmyslné	2	0	0 %	0
Ohrožení životního prostředí – nedbalostní	1	1	100 %	0

Tabulka 3 – Přehled trestných činů pro rok 2021 v Královéhradeckém kraji

Graf 1 – Přehled trestných činů na úseku ochrany zvířat proti týrání v Královéhradeckém kraji

Z uvedené statistiky můžeme odvodit fakt, že navzdory klesající trestné činnosti, celkově způsobená škoda vzrostla, což může být způsobeno z velké části inflací, jež v posledních letech výrazně vzrostla. Vliv na stoupající celkovou výši škody má též fakt, že internetové podvody se mnohdy pohybují ve značně vyšších částkách než jiná majetková trestná činnost.

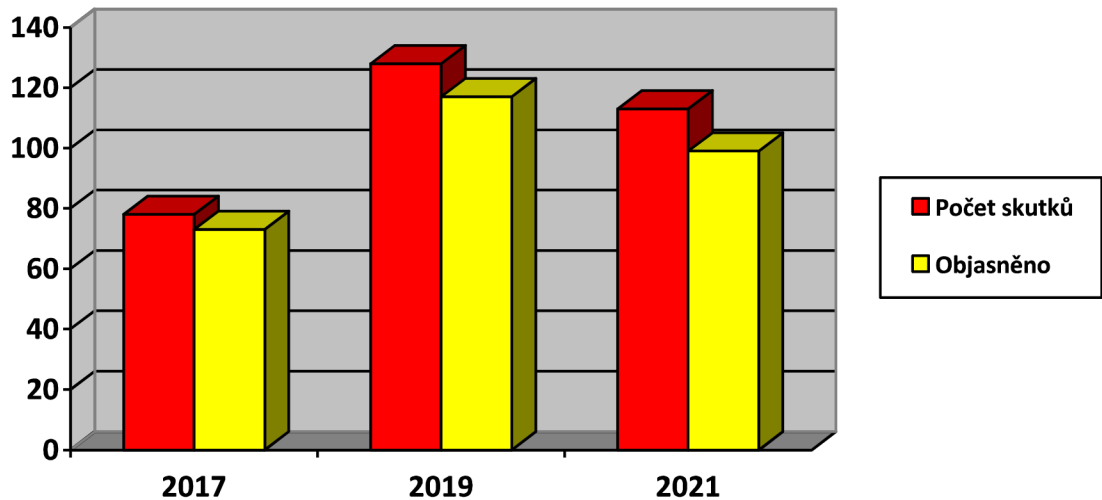
Počty trestné činnosti na úseku ochrany zvířat proti týrání se nezdají být nijak závislé, stejně jako jejich objasněnost. U trestného činu Pytláctví pozorujeme s postupem času klesající tendenci, zatímco počty trestných činů Týrání zvířat od roku 2017 vysoce vzrostly. Též se zvýšil i počet evidencí. Trestné činy při ohrožení životního prostředí se permanentně pohybují okolo 1 skutku ročně. Způsobená škoda u trestných činů při ochraně zvířat proti týrání klesá oproti způsobené škodě celkové trestné činnosti na území České republiky.

9.2 Statistický přehled správních deliktů

Statistika na úrovni správních deliktů evidovaných Policií České republiky je výrazně obsáhlejší. V roce 2017 bylo v Královéhradeckém kraji řešeno celkem 45 100 přestupků fyzických osob a 715 správních deliktů právnických osob, ze kterých se podařilo objasnit 42 469 skutků, což odpovídá objasněnosti 92,7 %. Pro srovnání bylo v roce 2017 v celé České republice ze strany Policie České republiky evidováno celkem 1 197 396 správních deliktů. V roce 2019 čítalo v Královéhradeckém kraji celkové množství 60 920 správních deliktů s objasněností 93,8 %, a v roce 2021 bylo celkově evidováno celkem 55 637 správních deliktů s objasněností 93,6 %.

Evidence deliktu	Počet skutků	Objasněno	% objasněnosti
2017	78	73	93,6 %
2019	128	117	91,4 %
2021	113	99	87,6 %

Tabulka 4 – Přehled správních deliktů v Královéhradeckém kraji

Graf 2 – Přehled správních deliktů v Královéhradeckém kraji

Od Oddělení tisku Odboru komunikace a vnějších vztahů Policejního prezidia České republiky bylo zjištěno, že evidence správních deliktů v oblasti týrání zvířat a ochrany zvířat proti týrání, není bohužel nikde vedena. Pro účely zpracování této diplomové práce se podařilo získat alespoň zevrubné statistiky, ze kterých vyplývá, že počty evidovaných správních deliktů od roku 2017 prudce vzrostly a drží se v počtu přes 100 evidovaných skutků za kalendářní rok. Objasněnost případů v oblasti ochrany zvířat proti týrání je okolo 90 %.

10 Závěr

Ve své diplomové práci jsem zjistil, že tendence ochrany zvířat proti týrání má stoupající charakter, přičemž postihy za protiprávní jednání směřující proti životu a zdraví zvířat jsou dlouhodobě na vzestupu a tresty za porušení zákona při ochraně zvířat též stoupají. Dle mého názoru chrání zákony zvířata velice dobře a sankce za porušení těchto zákonů jsou dostatečné, což od týrání zvířat jistě odradí mnoho osob.

Dále je však nutné zvážit lidský faktor, jelikož udělení sankce za porušení zákona na ochranu zvířat je pouze na soudu či správním orgánu. Jak jsme se v případových studiích mohli přesvědčit, tresty za protiprávní jednání jsou bohužel většinou ukládány na dolní hranici trestní sazby a je pouze otázkou, zda se pachatel takového činu dokáže ze svého jednání poučit natolik, aby již příště zvířata nevystavoval dalšímu utrpení.

Ze statistických metod zkoumání bylo dále zjištěno, že občané přihlížející protiprávnímu jednání vůči zvířatům nejsou lhostejní, takové jednání hlásí na policii a snaží se týraná zvířata chránit oznámením či samotným přičiněním při záchraně. Toto zároveň potvrzují i zprávy v médiích, které se touto problematikou také více zabývají.

Úkony Policie České republiky jsou při objasňování protiprávního jednání jasně definovány zákony. Ze statistik vyplývá, že se podaří více než 50 % evidovaných skutků úspěšně vyřešit. Každý skutek bývá zpravidla přidělen nejméně jednomu policistovi, který se snaží danou situaci objasnit. Jako dvojí kontrola správnosti postupu při objasňování slouží přítomnost dozoru vyšší instance nad vyšetřujícím policistou. Tento systém vyšetřování je tedy dle mého názoru nastaven velice dobře a záleží již pouze na schopnostech každého jednotlivého policisty a dalších okolnostech konkrétního případu, zda se jej podaří vyřešit.

11 Seznam použitých zdrojů

11.1 Literární zdroje

- (1) BURDA, Zdeněk a Ivana SÝKOROVÁ. *Některé významné historické skutečnosti z pohledu vztahů člověk-zvíře*. Komora veterinárních lékařů České republiky [online]. 2008-12-12 [cit. 2021-12-21]. Dostupné z: <https://www.vetkom.cz/nektere-vyznamne-historicke-skutecnosti-z-pohledu-vztahu-clovek-zvire/>
- (2) MÜLLEROVÁ, Hana; STEJSKAL, Vojtěch. *Ochrana zvířat v právu*. 1. vydání. Praha: Academia, 2013, 319 s. ISBN 978-80-200-2317-9.
- (3) MÜLLEROVÁ, Hana; STEJSKAL, Vojtěch. *Ochrana zvířat v právu*. 1. vydání. Praha: Academia, 2013, 492 s. ISBN 978-80-200-2317-9.
- (4) PRCHALOVÁ, Jana. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde, 2009, 328 s. ISBN 978-80-7201-763-8.
- (5) PROUZA, Ivan. *Zvíře na rozhraní mezi osobou a věcí*. Právní roz-hledy. Praha: C. H. Beck, 2017, roč. 25, č. 1, s. 13–17. ISSN 1210-6410.
- (6) RYDVAL, Tomáš. *Ochrana zvířat proti týrání jako součást právní ochrany zvířat v České republice*. Aplikované právo. 2006, roč. 4, č. 2, s. 31–33. ISSN 1214-4878.
- (7) ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II: Zvláštní část (§ 140–421): Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 2.150 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

11.2 Online zdroje

- (8) BŘEZINA, Jan. *Dereifikace zvířete aneb skutečně již zvíře není věcí?*. Epravo.cz [online]. 25.5.2020, 1 [cit. 2022-01-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/dereifikace-zvirete-aneb-skutecne-jiz-zvire-neni-veci-111098.html>
- (9) O STÁTNÍM ZASTUPITELSTVÍ. *Unie státních zástupců České republiky* [online]. Praha [cit. 2022-07-15]. Dostupné z: <https://www.uniesz.cz/o-statnim-zastupitelstvi/>
- (10) *Pokusy na živých zvířatech*. Biologie a genetika pro bakaláře: VFU Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat [online]. [cit. 2022-01-30]. Dostupné z: https://cit.vfu.cz/opvk2014/?title=teorie-pokusy_na_zviratech&lang=cz

- (11) Soudní moc v České republice. *JUSTICE.CZ: katalog životních situací* [online]. Praha, 2017 [cit. 2022-07-14]. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/soudy-a-soudci>
- (12) Státní veterinární správa. *Dohody a smlouvy Rady Evropy* [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/dohody-a-smlouvy-rady-evropy/>
- (13) Státní veterinární správa. *Nepřímá ochrana zvířat proti týrání* [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/neprima-ochrana-zvirat-proti-tyrani/>
- (14) Státní veterinární správa. *Přímá ochrana zvířat proti týrání* [online]. [cit. 2022-01-29]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/prima-ochrana-zvirat-proti-tyrani/>
- (15) Trestní řízení: POMOC OBĚTEM TČ. *Policie České republiky* [online]. Praha, 2022 [cit. 2022-07-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/trestni-rizeni.aspx>
- (16) VANDROVCOVÁ, Tereza: „Násilné činy páchané na zvířatech v souvislosti dalších patologických jevů“, 2008, In: Večerník, K. (ed.), *Trendy sociálně patologických jevů*. Praha: MČSS, 220-226. [online] [cit. 2016-03-19] Dostupné z: http://humanimal.cz/texty_soubory/nasilne-ciny-pachane-na-zviratech.html

11.3 Právní předpisy

- (17) Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 29. 11. 1961. ISSN 1211-1244.
- (18) Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 15. 4. 1992. ISSN 1211-1244.
- (19) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 13. 7. 1999. ISSN 1211-1244.
- (20) Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 15. 4. 1992. ISSN 1211-1244.
- (21) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 8. 1. 2009. ISSN 1211-1244.
- (22) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 3. 2. 2012. ISSN 1211-1244.
- (23) Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 15. 4. 1992. ISSN 1211-1244.

12 Seznam použitých zdrojů případových studií

- (1) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-5269/PŘ-2021-050218
- (2) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-64103/PŘ-2022-050211
- (3) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-59412/TČ-2018-050281
- (4) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-45197/TČ-2020-050281
- (5) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-43127/TČ-2021-050281
- (6) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-119505/TČ-2021-050271
- (7) Případ řešený Městskou policií Hradec Králové v roce 1998 (dokumentace je již skartována)
- (8) Skutek řešený Královéhradeckou policií pod č.j. KRPH-101175/TČ-2018-050271

13 Seznam použitých obrázků

- (1) SVOBODA ZVÍŘAT NA DEMONSTRACI STOP TÝRÁNÍ – TVRDŠÍ TRESTY V OSTRAVĚ (4.11.2018). In: *Svoboda zvířat* [online]. 2018 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://svobodazvirat.cz/galerie/svoboda-zvirat-na-demonstraci-stop-tyrani-tvrdsi-tresty-v-ostrave-16-6-2018/>
- (2) Chov hospodářských zvířat. In: *WIKIPEDIE: Otevřená encyklopedie* [online]. 2022 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Chov_hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BDch_zv%C3%AD%C5%99at
- (3) V obci Pihel někdo postřelil kocoura, případ vyšetřují kriminalisté. In: *Liberecká DRBNA* [online]. 2020 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://liberecka.drbna.cz/z-kraje/ceskolipsko/24140-v-obci-pihel-nekdo-postrelil-kocoura-pripad-vysetruji-kriminaliste.html>
- (4) How to Break Up a Dog Fight Without Getting Hurt. In: *Leerburg* [online]. 9.10.2014 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://leerburg.com/dogfight.htm>
- (5) Sbíрка brouků České republiky. In: *Vybavení škol: Obchod pro každého* [online]. 2013 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.vybaveni-skol.cz/sbirka-brouku-ceske-republiky.html>
- (6) Skrývka zeminy, výkop a betonování základových pasů. In: *Svépomocí.cz* [online]. 2016 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.svepomoci.cz/clanek/3203-skryvka-zeminy-vykop-a-betonovani-zakladovych-pasu>
- (7) Týrání zvířat - Co můžu dělat?. In: *PESWEB* [online]. 2016 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.pesweb.cz/cz/2250.tyrani-zvirat-co-muzu-delat>
- (8) Cat Found With Three Broken Legs: Foster's Boyfriend Being Investigated For Animal Abuse. In: *Cole & Marmalade site* [online]. 26.2.2019 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://coleandmarmalade.com/2019/02/26/cat-found-with-three-broken-legs-fosters-boyfriend-being-investigated-for-abuse/>
- (9) VIDEO: Syn zbraní bránil matku před útokem agresivního stafforda. In: *IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ* [online]. 2020 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/cesko-plzen-utok-psa-obrana-pistole-vystrel-policie.A200721_183622_plzen-zpravy_wass

- (10) Muž hlídal vinici s pomocí drátěných pytláckých pastí, hrozí mu trest. In: *IDNES.cz: ZPRAVODAJSTVÍ* [online]. 2012 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/hlidac-nastrazil-kolem-vinice-pytlacka-oka.A120725_135820_zlin-zpravy_sot
- (11) Veselka za mřížemi: 3 ženy, které si vzaly vrahy. In: *Epocha Plus* [online]. 2016 [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://epochaplus.cz/veselka-za-mrizemi-3-zeny-ktere-si-vzaly-vrahy/>